

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

Ke
64
Ch

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

IX metai.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, vasario mėn. 18 d.

Chicago 16, Illinois

Kaina 10 c.

Nr. 7 (181)

NE ŠVENTĖ — BET DIDŽIOJI PRIESAIKA

Vytautas STANEIKA

Jau antrą kartą lietuvių tauta, Laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė, yra pavergta rusų.

Pirmą kartą Lietuvą buvo pavergę tyronai rusų carai, antrą kartą Lietuvą pavergė tautų žudikai rusai bolshevikai — Sovietai.

Pirmą kartą lietuvių tauta kovojo už Lietuvos laisvę daugiau negu 100 metų. Bet valanda atėjo ir toji kova buvo laimėta. 1918 metų vasario 16 dieną vėl stojosi nepriklausoma Lietuvos valstybė.

Tokia valanda ir dabar ateis. Bet ji neateis be mūsų pastangų, be mūsų pasiryžimo. Jeigu ateis proga, bet ne be mūsų pastangų, tai taja proga gali pasinaudoti kiti, o ne Lietuva. Taja proga galėtų Lietuva tik iš vienos vergijos patekti į kitą.

Suprantu, kad pagrindinis kovos frontas buvo ir bus pačioje Lietuvos žemėje. Mūsų Vytį ir mūsų Trispalvę į Gedimino bokštą iškels mūsų Lietuvos partizanai ir savanoriai. Tai tiesa.

Be to mūsų pagelbos, be mūsų nuolatinių pastangų, jų darbas būtų sunkus, svarbiausia, jų darbo vaisius galėtų būti labai aprėžtas, labai sužalotas įvairių tarptautinių konferencijų, tarptautinių sprendimų, ir visokių kitokių slapty tartautinių veiksmų.

Todėl visų mūsų, visų laisvame pasauly gyvenančių lietuvių

pareiga yra didelė, o tam tikrais momentais mūsų darbas gali turėti ir lemiamos reikšmės.

Todėl 16 vasario tegu nebus mums šiandien šventė. Šešioliktą vasario tegu bus mums sunki darbo diena. Ir tą darbo dieną visi lietuviai turime pradėti ne tik su maža, bet ir su amžina priešaika prieš Aukščiausįjį, kad mes nebūsime verti Šventosios Lietuvos vardo, jeigu neatiduosime visų savo jėgų Lietuvos laisvinimo darbui. Taigi, šiandien ne šventė, bet didžiosios Priesaikos diena.

O jeigu darbo diena, tai mes ir turime ją pašvęsti darbui. Turime apsvarstyti ir nuspręsti, kaip mes galime padėti išlaisvinti Lietuvą. Mes galime vien tik skleisti iliuzijas, kad jau gerai, jau vėl geriau, ir dar truputį ir "namo, į nepriklausomą Lietuvą".

Visų pirma, dirbdami Lietuvos laisvinimo darbą, mes labai aiškiai turime žinoti, kas yra mūsų priešai, kas yra mūsų draugai, kas mums gali padėti, kas mums gali pakenkti. Tai mūsų pareiga, tai mūsų pirmoji pareiga. Nes negalime gi mes čia laisvame pasaulyje dirbti su užrūstomis akimis, arba matyti viską taip, kaip mums tai norėtųsi matyti.

Taigi pirmas klausimas: kas gali mums padėti?

KAS PADEŠ LIETUVAI EUROPOJE?

Kokia valstybė Europoje galėtų Lietuvos laisvei padėti? Nė viena. Jos tik nori, kad Sovietai jų nepultų, jos tik nori Sovietų aukso, jos tik nori biznio su Sovietais. Jos kiekvieną kartą mirtinai persigąsta, jei kas garsiau pakalba apie Sovietų pavergtųjų tautų išlaisvinimą. Bijo, kad Sovietai gali supykti. Žinoma, aš čia nekalbu apie pavienius idealistus, apie kai kurias labai tauriai nusiteikusias organizacijas Europoje. Tokių yra ir yra gan apšiai. Bet jų praktiška reikšmė, bent netolimoje ateityje, yra nulis. Man rodos, kad šita mes visi turime matyti, ir nenuduoti, kad netaisoma. Neklysti ir kitų neklaidinti.

YRA VIENAS DRAUGAS

Bet tai kas gi mums gali ir nori padėti? Ar yra bent viena tokią valstybę pasaulyje? Taip, yra. Ji čia pat. Tai pati galingiausia pasaulio valstybė. Jos vardas: Amerika. Jungtinės Amerikos Valstybės. Kodėl Amerika taip darys?

Deš dvejų priežasčių.

Amerika yra laisvės ir demokratijos principų kraštas. Amerikietis, Amerikos pilietis tiki tam, ką jis sako, amerikietis daro tai, ką jis sako. Ne vienas man atšaus: O kaip su Jalta? Kaip draugystė su Stalinu? Žinau ir aš tatai. Žinau gerai. Bet tatai padarė Amerikos pareigūnai. Tiesa, labai aukšti. Jų patarėjai, dabar paaiškėjo, buvo komunistai. Bet, sakysite, kur gi buvo Amerikos tauta. Tauta apie tai nežinojo. Ir po šiai dienai tos sutartys nėra Senato patvirtintos.

Kur garantijos?

NE IŠ MEILĖS

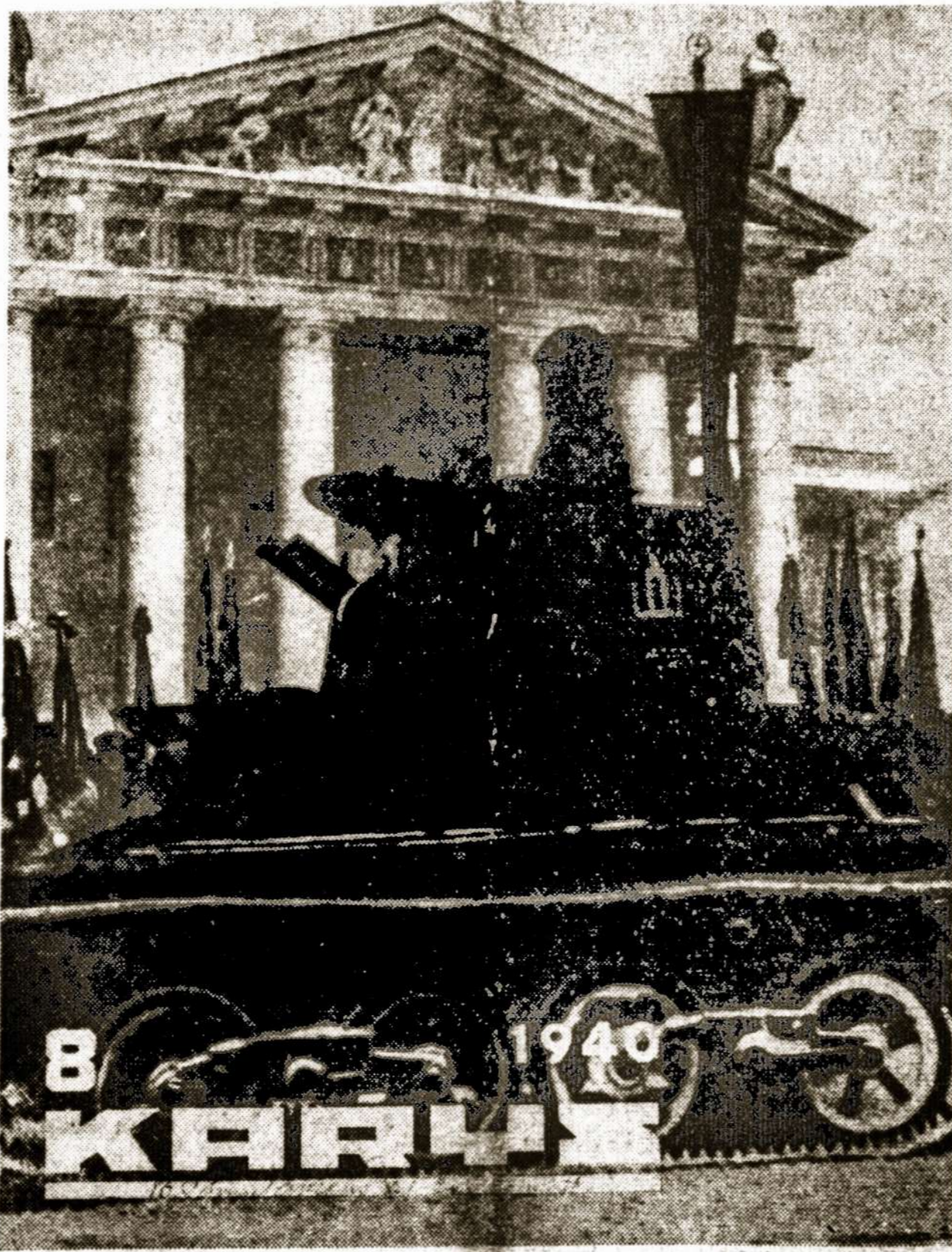
Bet Amerika Lietuvai padės dar ir dėl kitos priežasties. Padės dėl to, kad to reikalauja pačios Amerikos saugumo gyvybinis rei-

ti. Tiesa, Europoje yra viena valstybė, kuri yra labai svarbi Lietuvai. Tai Vokietija. Ne dėl to ji yra svarbi Lietuvos laisvei, kad ji būtų Lietuvai palanki. Ne. Vokietija yra iš esmės Lietuvos priešas. Bet Vokietija pati dar kovoja už savo nepriklausomybę. Vokietija dar daug "košės privirs" Europoje. Ir ta proga gali, ir tikrai iškils Lietuvos laisvės klausimas. Vokietija gali padėti laidoti Lietuvos laisvę. Bet susidėjus tam tikromis aplinkybėmis, Vokietija, ne iš meilės Lietuvai, bet grynai savanaudiškai, gali Lietuvos laisvės klausimą iškelti.

Bet, vėl sakysite, kur gi garantijos, kad ir ateityje taip neatsitiks? Ir iš viso ar yra garantijos? Ar gali jos būti? Taip, yra garantijos. Toms garantijoms vardas: Amerikos lietuviai, lietuviai Amerikos piliečiai. Neuzmirškime, kad Ameriką valdo balsuotojas. Balsuotojas renka kongresą, balsuotojas renka Prezidentą. Ir tas, kas nori būti išrinktas, turi skaičiuoti su balsuotojais ne tik per rinkimus, bet ir prieš ir po. O rinkimai Amerikoje būna labai dažnai.

Pasakysite, ką gali padaryti ta saujelė Amerikos lietuvių prieš kitus milijonus rinkikų. Labai ir labai daug. Tik reikia darbo, sumanau ir didelio darbo. Už tautų laisvę, už pasipriešinimą Sovietų tironijai balsuoja dauguma amerikiečių — žinoma, jeigu jie bus tinkamai informuoti. Tai va čia ir yra mūsų Amerikos lietuvių darbas.

kalas. Gal nayvu taip kalbėti? Ypač dabar, kada Amerikos aukšti pareigūnai pakalba, vieną kartą vienai, kitą kartą vėl kitaip. Tai

Vilnius — Lietuvos sostinė. Čia 1918 m. vasario mėn. 16 dieną buvo deklaruotas nepriklausomas Lietuvos valstybės atstatymas.

Sanitary District Prezidentas ANTANAS OLIS

Vasario mėn. 16 dienos proga, linki "Laisvosios Lietuvos" skaitytojams ir visiems lietuviams nenuilstamos energijos kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Amerika tiki, kad Lietuva bus laisva

Amerikos Valstybės sekretoriaus pavaduotojas — Walter B. Smith, einas valst. sekretoriaus pareigas, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės proga padarė žemiau sekančią pareiškimą.

Mes amerikiečiai šią Lietuvos Nepriklausomybės Deklaraciją 36 sukaktį iškilmingai prisimename. Su lietuvių tauta mus tampriai riša bendra laisvės ir tautinės nepriklausomybės meilė. Mes giliai ją užjaučiame dabartinėje jos nelaimėje.

JAV tebeprapažįsta Lietuvos nepriklausomybę, nes mes žinome, kad dabartinę Pabaltijo valstybių padėtį sudarė tiesioginė Sovietų agresija, kurios niekad nepatvirtino jų tautos laisvę savo valios vareiškumu. Nepripažindamos prievartinės Pabaltijo valstybių inkorporacijos, JAV lieka iš tikrųjų tiems principams, kuriems Amerikos tauta tebėra

nėra esminis dalykas. Mes visi žinome tik du esminius dalykus. Du dalykus, kurių Amerika negali ir nenori išvengti. Nes vengimas jų, reikštų Amerikos kelią į pakalnę. Kokie gi yra tie du esminiai dalykai?

Vienas yra tas, kad Amerika niekada negalės pakęsti to, kad Europoje įsigalėtų kas nors vienas ir labai stiprus. Nes gi aišku, toks įsigalėjęs Europoje sieks ir pasieks Ameriką. Ar tai tiesa? Taip, tiesa. Va, du visiems žinomi pavyzdžiai. Kaizerio Vokietija buvo paskelbusi, kad Vokietijos ateitis yra "ant vandenių". O gi tie patys vandenys skalauja ir Amerikos krantus. Ir kas atsi-

istikima nuo pat jos pačios Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimo. Jei Sovietų Sąjunga alikytųsi tu pačių principų, tai Pabaltijo valstybėms būtų grąžinta laisvė.

Mes čia JAV-ese žinome, kad kiekvienas lietuvis Lietuvos Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimo 36-tą sukaktį mini giliai savo sieloje ir tikisi sulaukti dienos, kada jis galės savo krašto meilę parodyti kaip nepriklausomos Lietuvos laisvas pilietis. Visa žmonijos istorija, ypač mūsų pačių, mums sako, kad laisvės ilgesys negali likti nepatenkintas. Mes žinome, kad noras gyventi nepriklausomoje valstybėje ir turėti teisę laisvai pasirinkti valdžios formą, remiant laisvajam pasauliui, pasirodys daug stipresnis už tironiškas diktaturas.

ko. Amerika išėjo į karą prieš Vokietiją. Nušlavė kaizerinę Vokietiją ir patį kaizerį. Antrą kartą Hitleris. Ir vėl Amerika darė tą patį. Tat ar Amerika galės sutikti, kad Sovietai valdytų Europą? Aišku, kad ne. Kaip Amerika tą nesutikimą parodydys, galima tik spėlioti.

Antras esminis dalykas yra šitas. Amerika nėra militarinė tauta. Karjauti labai nenori. Nemėgsta girtis savo kariška galybe. — Dažniausia giriasi savo silpnumu, savo nusiginklavimu ir demobilizacija. Bet, kai reikalas ateina, tai visi žinome, kaip pasidaro.

(Nukelta į 3 psl.).

Lietuvos Konsulas Chicagoje, DR. P. DAUŽVARDIS

reikšdamas gilų įsitikinimą, kad laisvės ir demokratijos principai nugalės priespaudą, kviečia visus lietuvius, Vasario 16 dienos proga, pasiryžti dar vieningiau ir galingiau stoti į Lietuvos laisvini-kovą, iki galutinio jos laimėjimo.

POLITIKOS FAKTAI

(Skubančiam Skaitytojui)

Vatikanas

Šventasis Tėvas žymiai sustiprėjo

Popiežiaus Pijaus XII sveikata žymiai sustiprėjo. Šventasis Tėvas jau gali atlikti svarbiausias pareigas. Popiežiui yra dabar 77 m. amžiaus. Jis buvo pakeltas į Sv. Sostą 1939 metų mėn. 2 dieną. Tada jis buvo 63 metų. Popiežius yra dvasinis vadovas 450 milijonų Romos katalikų, iš kurių 30 su puse milijonų gyvena Amerikos Jungtinėse Valstybėse. McCarthy yra praktikuojantis katalikas.

Berlynas

Viskas "ne", tik vienas slaptas "gal".

Berlyno keturių didžiųjų (Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų) konferencija jau eina prie galo. Ten buvo daug visokių įdomių kalbų. — Vakarai norėjo pasiekti to, kad Sovietai kada nors išsinešdintų iš Austrijos ir Vokietijos. Naviūs pagedavimai. Gi tie patys vakarai maldavo (per karą), kad Sovietai ten ateitų. Už tat visų kalbų galutina išvada toje konferencijoje yra "ne" (rusiškai "ne") ir "no" (angliškai "ne").

Bet atsirado vienas "gal". Mat, čia Sovietai remia vakarus prieš "sienos". Reikalas čia toks. Korėjoje nėra taikos. Vis dar neprasi-dėjo net taikos konferencija. Yra tik laikinos paliaubos, kurių metu Amerika planuoja atitraukti iš ten savo kariuomenę, o raudonieji galvatrukčiai ten stiprinasi — su Sovietų pagalba. Indokinijoje raudonieji grąšina visos Azijos užkariavimu. Dėl to vakarai sutiko slaptai derėtis su Molotovu. Bet kiek reikės už tai užmokėti Sovietams? Tai slaptas dalykas.

Be Amerikos būtų geriau Europoje.

Iš visų Molotovo kalbų toje konferencijoje aiškėja viena labai originali idėja. Ko Amerika ieško Europoje? Jei ne ji, tai Sovietai čia lengvai susitvarkytų. O vietoje Amerikos dolerių Sovietai duos kiek tik nori čia savo aukso ir gausingus užsakymus Anglijos, Prancūzijos ir kitokiems biznieriems. Ar manote, kad tokios idėjos nežavėja Europos?

Molotovas paraudonavo, Bet ir nusišypsojo.

Amerikos užsienių ministeris Dulles toje konferencijoje kalbą gan ne diplomatiškai. Jis Molotovui priminė, kad jis drauge su Hitleriu planavo pasaulio užkariavimą. Priminė ir Pabaltijo valstybių "savanorišką" įsijungimą į Sovietų Sąjungą. Tada Raudonasis Molotovas (taip sako) paraudonavo. Dulles prašė Molotovą parodyti gerą valią, ir bent iš Austrijos išsikraustyti. Tada Molotovas nusišypsojo, Atseit, "kvailių Sovietų Sąjungoje nėra".

Indokinija

"Katinas klausosi ir griaužia."

Yra tokia Krylovo pasakėčia. Katinas virtuvėje nučiuopo gerą mėsos gabalą ir griaužė. Virėjas visai patį katiną kolojo ir barė. Tačiau katinas klausėsi tu kolojimų ir visą mėšą sugriaužė. Tokia pasakėčia dabar vyksta Berlyne ir Indokinijoje. Berlyno konferencijoje Vakarai Sovietams visai įrodinėja, kad labai negražu laikyti pavergtas tautas. Molotovas į tai atsako "ne" (atsait "ne"). Ir tuo pačiu laiku Indokinijoje suorganizavo pralaužimą paskutinės užtvankos, kuri buvo pastojusi Sovietams kelią į visos Azijos paėmimą į savo glėbį. Indokinijoje šiuo laiku raudonieji labai spaudžia. Prancūzai braška — nebe juokais. Rhee (Pietų Korėja) siūlo savo kariuomenę į pagalbą. Prancūzai sako: "Non Mon...". Ameriką pinigų ir ginklų ten beria, bet mato, kad pralaimėjimas čia pat. Ir va, ir Amerikos generolai ir diplomatai ir važinėja ir skraido. Vieni sako, kad reikia siųsti Amerikos karius tenai, kiti — kad ne. O "katinas klausosi ir griaužia". Taigi Berlynas jau nebe Berlyne, bet Indokinijoje.

Italija

Egzaminas katalikams.

Taip likimas lėmė, kad du dideli katalikiški Europos kraštai — Prancūzija ir Italija — atsidūrė didžiausiam komunizmo pavojui iš vidaus. (Vokietiją dabar valdo krikščionių demokratų partija ir ten yra pats didžiausias atsparumas komunizmui visame pasaulyje).

Italiją iki šiol valdo Romos katalikai. Bet tie katalikiški ministrių kabinetai grūna viens po kito. Pirmas grūvo praėjusių metų liepos mėnesį. Tai buvo Alcide de Gasperi kabinetas. (Katalikas). Griuvo Giuseppe Pella. (Katalikas). Griuvo ir Amintore Fanfani. (Katalikas). Dabar pavesta sudaryti kabinetą katalikui Mario Scelbai. Tai griežtas žmogus. Komunistų priešas numeris pirmas.

Bet komunizmo įtaka didelė Italijoje. Jie turi daug pinigų. — Ūkiška padėtis Italijoje bloga. Katalikams stovi ant kelio ne vien komunistai. Prieš — ir monarkistai ir fašistai. Ir tarp savęs katalikai vienybės pasiekti negali. — Vieni linksta į kairę, kiti į dešinę. Jeigu Italijoje įsigalėtų komunizmas, tai ir karišku atžvilgiu Europai būtų netoli katastrofos. O gi žinome, kad ir kitame krašte, Prancūzijoje, yra daug palinkimų į Sovietų pusę. Tai va, iš kur sunkumai Amerikai organizuoti Europos frontą prieš komunizmą. Prieš Sovietus.

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

Vydūno palikimas

Rašo: Stp. Vyckintas

Pernykščių metų pradžia lietuvių tautai buvo fataliai nuostolinga: netekome beveik iš karto matematikos vadovėlių kūrėjo Jono Mašiotė ir didžiojo mūsų tautos mąstytojo ir rašytojo Vydūno. Juo didesnis nuostolis LAS-ai, nes Vydūnas buvo vienintelis LAS-o garbės narys. Mašiotas vienas iš veikliausių centrinių veikėjų.

Vydūnas yra nusipelnęs nuolatinių ir ilgų studijų. Jo mąstyto ir kūrybos diapozonas buvo labai platus ir įvairus: jis — filozofas, jis — teosofas, jis — rašytojas, jis — istorikas, jis — filologas, jis — muzikas. Ši kartą bendrais bruožais tesustosime ties Vydūno didžiuoju palikimu.

Vydūnas didysis mąstytojas

Mūsų tautos filosofija dar beveik nepradėta rašyti. Nepriklausomybės laikais turėjome net du filosofinių fakultetų, tačiau filosofiją dėstė dauguma svetimtaučių. Iš lietuvių išsiskyrė tik keli vardai: prof. Stasys Šalkauskis, prof. Izidorius Tamošaitis, prof. Pranas Dovydatis, doc. A. Smetona ir dar vienas kitas iš jaunesniųjų: Kazys Dausa, J. Girnius ir kt. Vydūnas nebuvo universiteto profesoriumi, tačiau jo filosofinis palikimas yra daug didesnis už minėtų filosofų palikimą. Gal tik vienas Stasys Šalkauskis gali lygintis su Vydūnu, tačiau Šalkauskis buvo daugiau pedagogas, negu grynas filosofas. Vydūnas gi buvo iš prigimimo filosofas: jis ne tik ieškojo, mylėjo, bet ir visą gyvenimą paaukojo tiesos ir žmoniškumo skelbimui. Jo "sau žmogaus" filosofija liks lietuvių tautos amžina.

Jei Vydūnas būtų daugiau nieko neparasęs, o tik šiuos du veikalus: "Tautos Gyvata" ir "Mūsų

Uzdavinys", ir tai jis būtų likęs kaip vienas iš giliausių mąstytojų. Čia, kaip iš tyriausio šaltinio, trykštą gyvybinę tautos Gaivą. — Žmogus, jo tikėjimas, jo meilė, jo dorovė, jo tautinis charakteris — fizinė ir dvasinė pilnatinė asmenybė formuojama šiuose Vydūno veikuose. Kas sakiny — tai afonizmas, kas mintis — tai šviesios asmenybės sužibėjimas.

Tačiau Vydūnas paliko dar gausybę svarbių filosofinių ar teosofinių raštų: "Samonė, Visatos Sąranga, Kalėjimas — Laisvėjimas", etc. Ypatingai Vydūno dideli nuopelnai samonės problema beryškiant. Galima sakyti, jis yra vienintelis mūsų filosofas, kuris išryškino samonės aspektus.

Vydūno gyvenimo prasmė buvo išreikšta "Bhaga vad Gitos" šiuose žodžiuose: darbuotis, veikti, kovoti į nieką neatsiūrint. Ir jis kasdien dirbo savo smegenimis ieškodamas ir kovodamas dėl tiesos ir žmoniškumo.

Vydūnas — rašytojas

Vydūnas ir savo literatūrinėje kūryboje buvo daugiau filosofas, negu rašytojas. Jo dramatiniai veikalai, kaip, "Prabočių Šešėliai", "Amžina Ugnis", "Gaisras" gvildo įvairias filosofines problemas: vie nur tautiškumo, kitur žmoniškumo, kitur "sau — žmoniškumo", kitur grožio, kitur sveikatos ir kitas gyvybines problemas.

Vydūnas, išaugęs XIX amž. antrosios pusės idealistinės filosofijos dvasioje, persiėmęs didžiųjų Europos simbolistų idėjomis, jis ir savo kūryboje simboliais kalbą į lietuvių širdis. Net jo personažų vardai yra tam tikri simboliai: Tautvyda — tautos sąmonėjimo simbolis, Grožvyda — tautos etinės ir estetiškos kultūros simbolis, etc. "Amžina Ugnis" — yra tautos amžinos Gyvatos simbolis, "Gaisras" — yra politinio Europos dekadanso simbolis.

Vydūno kūryba nebuvo lengvas kevalas nepasirodusiems skaitytojams. Jis nebuvo mėgstamas ir kai kurių rašytojų, kurie vertino labiau formą, negu turinį. Vydūnas, kaip gyvenime, taip ir savo kūryboje buvo sau — žmogus ir sau — rašytojas, savotiškas vienuolis, kuris grūdinosi ne kūno, bet dvasios tobulybėje.

Kaip rašytojas, Vydūnas paliko vieną iš didžiausių palikimų ne tik veikalų skaičiumi, bet, svarbiausia, jų mintingumu ir gylėbe. Jei kiekviena tauta turi savo Faustą, tai Vydūnas tikrai buvo lietuviškas Faustas, kuris nežinojo moksli ir minties ribų. Jis, kaip Faustas, amžinai veržėsi gilyn.

"LITERATŪROS LANKAI"

Rašo: Alg. Dailintas

Keturios "LL".

Spaudoje dažnai užtiknamė trumpinimus "LL". Ir tai nėra tik "Laisvąjį Lietuvą". Beje, yra dvi "Laisvosios Lietuvos": viena Chicagoje, kita Uragvajuje. Ar ji tebėra, nežinau, bet prieš kelis metus ji ėjo. "LL" trumpina ir "Literatūros Lankai" ir "Laiskai Lietuviams". Taigi, p. A. R. Žančoviū darbu: nustatyti, kaip šios 4 "LL" turi trumpintis.

"Lit. Lank." Credo.

Literatūros lankai pirmame nr. taip savo literatūrinį ir meninį Credo formuluoja: "Lit. Lank." remsis "atskirų individų kūrybinę potencialia ir estetinio intereso

gyvastingumu". "Lit. Lank." tiksliai: gražinti beveik totaliai prarastą literatūrą, kaip estetinės kūrybos, nepriklausomybės, atstatyti normalią vertybių gradaciją, kuri pasuktinui metu periodinėje spaudoje infliacinės kritikos buvo visiškai sunaikinta, ir išlaikyti nuolatinį kontaktą su Vakarais. Dar pabrėžiama, kad bendradarbių atžvilgiu, jų pasaulėžiūros prasmingumo prasme, laikysis ne utralumo ir savo tautai tarnaus pozityvia kūryba, bet ne "žodiniu patriotizmu." Mums ypatingai džiugu pažymėti, kad "Lit. Lank." yra užsiėmę kelti mūsų literatūrinę, estetinę ir intelektualinę kultūrą. Tai lyg literatūrinio Atgimimo sąjūdis, kuris ieško naujų

KAIP GYVENSIM, KĄ MATYSIM RYTOJ?

JULIUS ŠAKELE

Iš kur bedarbiai — jei sako, kad viskas gerai

Kovo 15 dieną nesivėluok

Kodėl Amerikoje vagia vaikus?

• Dabar dirba 59 milijonai ir 800.000 žmonių Amerikoje.

Kaikuriuose Amerikos miestuose (ir taip pat Chicagoje) jau atsiranda fabrikų, kurie pirmiau atleido darbininkus, o dabar šaukia atgal ar naujus priima.

Chicagoje, nors dar retai, bet vėl galima matyti prie fabriku lentas su užrašu "Help wanted." Bet gi visą Ameriką paėmus, nedarbas dar padidėjo. Dabar bedarbių skaičius visoje Amerikoje siekia 2 milijonus 360 tūkstančių žmonių.

Daugiau bedarbių būta po paskutiniojo pasaulinio karo, 1950 metais, kai jų skaičius buvo pasiekęs 4 milijonus ir 684.000 asmenų.

• Iš kur tie bedarbiai?

Nebė vienas skaitytas ir pykti pradeda. Daug kas sako ir rašo, kad krizės nebus, o bedarbių skaičius kaip didėja taip didėja. Iš kur gi tie bedarbiai? Ir sakyti nereikia, kad bedarbiai atsiranda dėl to, kad juos fabrikas iš darbo atleidžia. Bet tuojuos yra ir kitas klausimas. Ar tie atleisti iš darbo tikrai niekur kitur darbo nebėgali gauti? Ar jau taip blogai pasidarė?

Keista atrodo. Bet iš dalies, bedarbių skaičius didėja dėl to, kad žmonės netiki, kad greit bus, kad žmonės tiki, kad greit darbo padėtis pagerės.

Kelių, naujo turinio ir naujų formų, kurias suranda ir išreiškia originalios kūrybinės asmenybės.

Poezija.

"Lit. Lank." poetai: K. Bradūnas, J. Kėkštas, Vl. Šlaitas, Alf. Nyka-Niliūnas, Leonas Lėtas, Jurgis Blekaitis, H. Radauskas, J. Nagys, Aušra Bendoriūtė, A. Jasmantas atsisako nuo tradicinės ir uniforminės poezijos ir kiekvienas iš jų eina savitu individualiu keliu. Ne visų jų vienodas kūrybinis potencialas, tačiau kiekvienas iš jų turi savą atskirą veidą. Ir tai didžiai džiugu, kad mūsų poetų šeimai auga ir stiprėja, eina naujais lenkių ir šachuoja "poezijos dievaikius." O juk visiems pakaks ir vietos ir laurų rusų išalkintose dainių žemėje.

Džiaugiantis europinio, o gal net ir pasaulinio masto A. Nykos-Niliūno, ar H. Nagio, ar J. Kėkšto poezija, tenka vis dėlto pasisakyti prieš kai kurią "Lit. Lank." poeziją, kuri neturi nei prasmės, nei estetinio grožio. Nebūdama šalininkai, kad poezijoje ir mene turi būti viskas skaitytui ar žiūrovui sukramtą ir aišku, vis dėlto norėtume, kad mūsų poezijoje įsigalėtų visiškai beprasmingumas. Tai turima galvoje L. Lėto poezija. Joje yra tokių mįslių, kurių ir Vincas Krėvė negalės įminti, nors jis yra ir literatūros profesorius ir tautosakos specialistas.

Kritika.

Neliesdami "Lit. Lank." beletistikos ir dramijos, nes šių žanrų tėra daugiausia tik fragmentai, plačiau norime sustoti ties kritika. Dėl jos, tur būt, ir kilo daugiausia triukšmo spaudoje. Iš anksto turime pabrėžti, kad mes esame taip pat objektyvios, kultūringos ir mokslinės kritikos šalininkai. Pakankamai mūsų kritiką nužemino įvairūs savamoksliai, literatūros "vadovėlininkai" ir — gimnazių mokytojai, kurie, gal būt, gerai dėstė literatūrą vaikams, bet kurie neturi jokios literatūrinės, estetiškos ir intelektualinės mokyklos. Šioje srityje griežtesnis, bet teisingas "Lit. Lk." žodis yra sveikintinas. Kritika yra reikalinga ir talento, ir genijaus, ir mokslo. Tai nėra taip, kad par-

• Kaip gi tai suprasti?

Padėtis yra tokia. Beveik kiekvienas dabar iš darbo atleistas žmogus nepersunkiai galėtų gauti kitą darbą. Tų darbų dar yra labai daug. Bet tie darbai nėra patrauklūs. Pavyzdžiui, žemės ūkis dar ir šiandien negali gauti darbininkų. Namų ruošos ir kitokių patarnavimų srytis. Tokių darbų dažnas atleistas nenori imti. Nes turėtų prisitaikinti naujoms darbo sąlygoms ir aplinkybėms. Gal turėtų gauti, bent iš pradžių, mažesnę uždarbį.

Bet svarbiausia, iš darbo atleistas, jeigu jis nueis kitur dirbti, praranda kaikiuriuos plusius ir pirmenybes, kurias jis turėjo tame fabrike, kuriame jis iki šio laiko dirbo. Ypačiai, jeigu jis ten dirbo ilgesnį laiką. Todėl visai su prantama, kad tokio pobūdžio bedarbis negriebia pirmutinio pasiūlyto ar siūlomo darbo. Laukia. O laukti, gali, nes gauna nedarbo kompensaciją. Jis laukia, kad jį grąžintų prie jam jau įprasto darbo, į jo seną fabriką. Tokį laukimą skatina viltis, kad padėtis greit pagerės.

• Arba krizė arba respublikonai.

Kuo gi galima pagrįsti viltį, kad padėtis pagerės? — Bendrai imant Amerikoje galvojama (daž-

tija savo zakristijonui gali pavestį kritiką rašyti, ar net labai doram kunigui, ar labai ištikimam kompartinui ar socialistų davat-kai.

Vakarai ir platusis pasaulis.

Ypatingai džiugu, kad "Lit. Lank." savo skaitytojus supažindina su naujausia Vakarų ir viso pasaulio literatūra ir menu. Nors esu žiaurus antikomunistas, tačiau ir šioje srityje manau, kad reikia deginti ir netoleruoti visa tai, ką mūsų priešai sukūrė. Dubk Dieve, kad Lietuva turėtų tokiu talentu, kaip Maksimas Gorkis' ar Federico Garcia Lorca. Kova su komunizmu bus sėkmingesnė, kada stipresni talentai išmūš ginklus iš komunistinių talentų. Atiduokime darbininkams širdį ir duoną, perkelta ir plačia prasme, ir komunizmas liks be pagrindo. Taigi, nenušant užmušama, bet iš širdies mylint.

"Lit. Lank." silpnybės.

Viena iš didžiausių "Lit. Lankų" silpnųjų, tai lietuvių kalbos negerbimas. Rašytojas yra ir skiriamas nuo paprasto mirtingojo, kad jis ne tik moka, bet ir myli, ir puoselėja, ir kuria kalbą. Toki žodžiai, kaip formalizmas, tipingas balsas, personalistinė formulė etc., prof. Pr. Skardžiaus terminologija tariant, rodo visišką lietuvių kalbos žodžių darybos dėsnių neįmanymą. Mums rodo, kad kas eina į literatūrą ir spaudą, pirmiausia turi išmokti ne tik gramatiką, sintaksę, bet ir lietuvių kalbos kūrybinius ir darybinius pagrindus.

Literatūros žurnalas, kuris siekia atstatyti normalią vertybių gradaciją, taip pat turėtų daugiau dėmesio skirti ir spausdinamų raštų atrankai. Kai kurie A. Bendoriūtės ir L. Lėto kūriniai mūs verčia suabejoti jų išspausdinimo reikalingumu.

Pasaulinės literatūros pasigendame stipresnių modernių rašytojų ir ypač jų kūrybos vertybinių ar apžvalgų.

Tačiau, bendrai, "Lit. Lank." laikomė viena iš literatūrinų proš vaisių ir pozityvia, aukštesnė pakopą į literatūrinę ir mėhinę kultūros puoselėjimą.

nai ir teisingai), kad rinkimų metais ūki patėtis susilpnėja. Mat, neišku, kas laimės, kaip bus toliau.

Bet gi šiais metais padėtis yra kitokia. Bus rinkimai. Jeigu ūki padėtis vis blogės iki rudens, tai respublikonai gali visai aiškiai pralaimėti. Jeigu respublikonai dar pralaimėtų, tai jiems kada nors laimėti būtų beveik neįmanoma. Taigi klausimas yra toks: arba krizė arba respublikonai.

• Ruoškis sunkiai dienai — kovo mėn. 15 dienai.

Kiekvienas žmogus Amerikoje, kuris 1953 metais uždirbo \$600, — ar daugiau, turi patiekti iki kovo mėn. 15 dienos pareiškimus apie savo asmens mokėsius. Ne vėliau kovo 15 dienos. Juo anksčiau, tuo geriau.

• Ką daryti, jei nemoki parašyti ar nesupranti?

Nieko blogo. Kreiptis į tau artimiausią tų mokėsių įstaigą. — Visą patars veltui ir duos blankus, jeigu neturi. Ta įstaiga angliškai vadinasi "District Director of Internal Revenue".

• Kur kreiptis — adresai, tiems, kurie gyvena Illinois valstybėje?

Bendras patarimas. Mokėsių blankus galima gauti pašto įstaigoje. Ten pat gali paklausti adresato tau artimiausios mokėsių įstaigos. Blankus taip pat privalo tau duoti tas bankas, su kuriuo tu visą laiką turi piniginius reikalus.

Tie mokėsių mokėtojai, kurie gyvena Illinois valstybėje, gali mokėsių pareiškimus atiduoti (ar paštu siųsti) dviejose vietose: arba Chicagoje, Illinois, arba — Springfield, Illinois. Bet kas kurioje vietoje turi atiduoti? Tai priklauso nuo to, kur tu gyveni, konkrečiai: kokioje apskrityje (County) tu gyveni.

• Kas kreipiasi į Chicago, Illinois?

Visi tie, kurie gyvena šiose apskrityse:

Counties of Boone, Bureau, Carroll, Cook, De Kalb, Du Page, Grundy, Henry, Jo Daviess, Kane, Kankakee, Kendall, Lake, La Salle, Lee, McHenry, Marshall, Mercer, Ogle, Putnam, Rock Island, Stark, Stephenson, Whiteside, Will, and Winnebago.

• Kas kreipiasi į Springfield, Illinois?

Atsakymas labai trumpas. Visi tie, kurie gyvena Illinois valstybėje, bet negyvena nei vienoje iš aukščiau paminėtų apskričių (county).

• Ar pats gali užpildyti mokėsių pareiškimus?

Žinoma, geriausia ir pigiausia, jeigu pats užpildysi tuos mokėsių pareiškimus. Bet būk atsargus. Reikia mokėti angliškai, kad galėtum tiksliai suprasti visus klausimus ir paaiškinimus. — Ypač tai pavojinga pirmą kartą tokius pareiškimus rašant. Žinoma, lengviausia užpildyti tiems, kurių pajamos susidaro tik iš savaitinio ar mėnesinio uždarbio. Sunkiau, kai pajamos yra įvairios (biznis, namai ir panašiai).

Kiekvieno atveju patartina pirmą kartą duoti užpildyti tam, kas jau gerai moka tą darbą. Gi sekančią kartą, gerai išstudijavęs — kaip tas kitas užpildė, gali ir pats padaryti.

• Nuo sausio mėnesio 10% žemyn ir ½% aukštyn.

Nuo šių metų sausio mėnesio pirmos dienos apie 46 milijonai Amerikos žmonių gaus tokias valdžios "dovanas". 10% sumažinti asmenų pajamų mokėsius. Ir ½% padidinti socialinio draudimo mokėsius. Tai nereikia labai nustebi, jeigu gavęs "čekį" didelio sumažinimo nepajausi.

• Iš ko daugiausia mokėsių gaunama?

Didžiausias žmonių (mokėsių mokėtojų) skaičius Amerikoje uždirba mažiau kaip 3.000 dolerių per metus. Tokių žmonių yra apie 20 milijonų. Iš jų surenkama mokėsių (asmenų pajamų) 3,4 milijonai.

Toliau eina mokėsių mokėto-

jai, kurie uždirba (asmens pajamų) nuo 3.000 iki 5.000 dolerių. Tokių yra 16,2 milijonų žmonių. Iš jų surenkama asmenų pajamų mokėsių jau 6,1 milijonai.

Gi tokių mokėsių mokėtojų, kurių asmenų pajamos siekia 5.000 dolerių ir daugiau, yra 8,3 milijonai. Iš jų surenkama 16,2 milijonai dolerių asmenų pajamų mokėsių.

• Kada Amerikoje bus virš 200 milijonų žmonių?

Kiekvienas kraštas nori turėti kiek galima daugiau žmonių. Kodėl? Karo atveju yra gerai turėti daugiau kareivių. Juo daugiau žmonių, juo labiau kiti su tavimi skaitosi. Juo daugiau žmonių, juo geresnis biznis krašte gali būti. Dabar Amerikoje gyvena 161 milijonas gyventojų. Praėjusiais 1953 metais Amerikoje gimė 4,1 milijonai vaikų. Jeigu ir toliau taip palankiai tie gimimai eis, tai tikimasi, kad jau apie 1975 metus Amerikoje bus 206 milijonai žmonių. Bet žinoma, dėl to reikalinga, kad jauni žmonės vestųsi ir turėtų vaikų.

• Ar daug Amerikoje gimsta vaikų?

Kaip tai žinoti? Lyginkime su kitais kraštais. Pažiūrėkime, kiek kituose kraštuose vaikų gimsta. Lyginama šitaip. Žiūrime, kiek vaikų gimsta vienam tūkstančiui jau gimusių (ar dar nemirusių) žmonių.

Tai va, kaip tie gimimai atrodą šituose kraštuose:

Amerikoje — 24,6
Anglijoje — 15,7
Kanadoje — 27,4
Prancūzijoje — 19,2
Vakarų Vokietijoje — 15,7
Indijoje — 26,8
Izraelyje — 31,6
Japonijoje — 26
Meksikoje — 43,9
Ispanijoje — 20,8
Švedijoje — 15,5
Sveicarijoje — 17,4

Nesijuokite dėl tų skaičių, kad pavyzdžiui, vienam tūkstančiui žmonių gimsta (kaip Švedijoje), 15 su puse vaiko. — Tai juk tik statistiškiškai taip išsina beskaiciuojant. Po pusę vaiko negimsta.

• Sunku gauti vaikų išnūnijimui.

Amerikoje grobia ir suaugusius ir vaikus. Tiesa, ne dažnai, bet labai žiaurių ir jaudinančių pagrobimų vis dar pasitaiko. Tam yra daug priežasčių. — Jos labai įvairios. Bet vaikus vagia dar ir dėl to, kad yra žmonių, kurie nori, bet negali turėti savo vaikų, o gauti vaikų išnūnijimui yra labai nelengva. "Pareikšalavimas" vaikų išnūnijimui pasidarė toks didelis, kad tas reikalas virto sunkiai išsprędziamą problema.

Svarbiausia, ne kiekvienai porai duodamas vaikas. Visokie tyrinėjimai — apklausinėjimai labai ilgai užsitęsia. Nuo prašymo padavimo iki sutikimo duoti vaikų išnūnijimui, dažnai praena metai ir du. Gi kai jau "iš principo" sutinka duoti vaiką, tai kartais dar praena keli metai, kol faktinai duoda. Be to, iš karto neduoda galutinai. Duoda dar 6 mėnesių bandomąjį laiką. Tik po to jau sudaro dokumentus. (Kas tuo reikalu konkrečiai įdomausi, gali paskambinti Chicagoje tokiu telefonu: RA 6-0363).

• Tik per vasario mėnesį 1,072 šunys įkando Chicagoje.

Su palaidsais šunimis Chicagoje nekokis reikalas. Žmonės šunims labai myli čia. Tas gerai. Bet jie (tie šunys) kanda nepažįstamiems žmonėms. Tas blogai. Dar blogiau, kad tam tikras šunų skaičius pasirodo yra "pasūtę". Tai gi kas turi šunį, turėtų jį laikyti prižiūrės, o kas eina pėsčias, tas turi labai saugotis.

Dabar visus šunis Chicagoje skiepija nuo pasūtimo. Bet visvien ir toliau didelis atsargumas su šunimis yra būtinas. Juk gali visvien pasitaikyti toks "benamis" šuo, kuris nebuvo skiepijtas. Tai gi geriau nerizikuoti.

• Gazas jau pabrango nuo vasario 2 dienos.

Pabrangimas nuo 2 iki 9,7%. Pabrangimas neličia tik tu, kurie vartoja gazą tik virimo reikalams.

2 pusl. LAISVOJI LIETUVA

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Vyr. redaktorius Vyf. Staneika.
Redaguoja Redakcinė Komisija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir talpina savo nužiū-
ra. Nesunaudoji rankraščiai gražina-
mi autoriams pareikalavus.
Pavaide ar slapyvardė pasirašyti

straipsniai ne visada išreiškia redak-
cijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00
už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skel-
bimai (ne mažiau 15 žodžių) — po
7 c. už žodį. Už telefonu priimtų
skelbimų turinį ir kalbą redakcija
neatsako. Prenumerata ir skelbimai
priimami, paskambinus telefonu —
Victory 2-4372.

Prenumerata: metams — 4.50; pu-
seli metų — 2.50. Atskiras numeris
10 c. Subscription per year — \$ 4.50;
6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

NE ŠVENTĖ — BET DIDŽIOJI PRIESAIKA

(Atkelta iš 1 psl.)

Duok dolerį — bus gerai

Tai va, šitokių būdu aš noriu
atsakyti į klausimą: kokios tautos
ar valstybės gali padėti atgauti
Lietuvai laisvę. Matote, kad ma-
no atsakymas ir tą klausimą nėra
labai optimistiškas. Bet geriau
tikras pesimizmas, negu nepagiri-
stas optimizmas, nepagrįstos vil-
tytys, kad viskas puiku, kad viskas

jau ateina, jau bus. Tik pasitiki-
kite veiksmams, tik duokite pini-
gus ir viskas bus puiku. Man at-
rodo, kad taip nebus.

Dabar dar noriu trumpai su-
traukti mano išvadas iš to, ką pa-
sakiau apie Lietuvos laisvinimo
galimumus ir kitų valstybių pa-
gelbą mums.

Kovą sunkina kasdien

Yra visa eilė faktų, kurie Lie-
tuvos išlaisvinimą kasdien sunkina.
Štai tie faktai. 1) Lietuva yra
Sovietų okupuota. Gyventojai nai-
kinami, o senesnieji išmiršta. Nau-
joji karta bus kitokia. — Jai bus
daug bolševikiškos įtakos. Ir juo
ilgiau okupacija tęsiasi, tuo pavoj-
ingesnis darosi šis faktas.

2) Antras mums nepalankus
faktas. Laisvasis pasaulis labai

nenori kalbėti apie Sovietų pa-
vertgų tautų išlaisvinimą. Bijo
Sovietų keršto. Ekonominio ir ka-
riško.

3) Sovietai, jei ne viešai, tai
bent slaptai vakarų diplomatams
primena, kad jų okupacija teisė-
ta, pagal Jaltos susitarimą. Atseit,
jeigu kas kalba apie tų tautų iš-
laisvinimą, tai tas laužo iškilmin-
gas sutartis. Tas nori karo.

Sovietų plėšrumas — gerai

Tačiau yra trys ir mums pa-
lankūs faktoriai.

1) Laisvasis pasaulis jau turė-
jo visokių progų pažinti Sovietus
ir jų politiką. Visi žino, ko Sovie-
tai nori ir ko jie siekia. Žinoma,
taip sakydams aš turiu galvoje
politikus ir diplomatus. Plačio-
sios gyventojų masės dar ir šiandien
tebeklysta, ar net sąmonin-
gai klaidinamos dėl Sovietų tik-
rųjų tikslų.

2) Mums palankus dalykas yra
šitas. Sovietai visą laiką nepalie-

ka ramybėje laisvojo pasaulio. —
Kad ir netiesioginiai — kelia ka-
rus, grobia svetimas žemes ir žūt
būt nori sau pajungti Vokietiją.

3) Ir trečias dalykas yra ypa-
tingai svarbus. Klausimas atstovo-
jų taip: Arba Amerika, arba So-
vietai. Bus ar nebus karas — sun-
ku pasakyti. Bet jeigu kiltų ka-
ras, tai laisvosios tautos bus Ame-
rikos pusėje. Bus ir tos, kurios da-
bar abejingos ir net šypsoi So-
vietams. Šypsoi dėl Sovietų auk-
so, dėl Sovietų siūlomo biznio.

Bajorų Taryba ir muzikai

Dabar mano paskutinis klau-
simas. Ką gi mes lietuviai, būda-
mi čia, laisvame pasaulyje, galime
ir turime daryti. Ar mes turime
ką daryti, ar mes galime ką gero
padaryti Lietuvos išlaisvinimui?
Daug kas į šitą klausimą atsako
labai paprastai ir labai ramina-
čiai. Ką gi mes čia galime pada-
ryti? Juk yra Vlikas. Yra diplo-
matai. — Jeigu kas galima ir rei-
kalinga — jie tikrai padarys. Juk
jie tuo darbu ir teusiama. Gi mū-
sų pareiga, nors ir sunkoka, bet
nesudėtinga. Duokime pinigų, duo-
kime kiek galima daugiau.

Šitoks nusiteikimas, paviršuti-
niškai imant, atrodo gan patogus.

VLIKO geležinė užuolaida

Bet vienas dalykas, tai yra ne-
suprantamas, bent šiais demokra-
tijos ir tremties laikais. Vlikas
atsiskyrė nuo lietuviškosios vi-
suomenės ir kokia geležinė užuo-
laida.

Ne vienas gal piktėlės už tokį
mano pasakymą. Bet gi imkime
praktiškai. Vlike susirinko parti-
jų vadai. Tos partijos, jų nariai
liko Lietuvoje. Tie vadai neturi
ir negali turėti jokių ryšių su sa-
vo partijos nariais. Visi jų įgalio-
jimai tėra tas, kad jie kadaise bu-

vo vadais. O dabar pasidarė va-
dai be kariuomenės. Jie, žinoma,
tarp savęs ir pasiginčija, kai kada
ir pykstasi, bet vėl skelbiasi vie-
ningi, galingi ir vieninteliai Lie-
tuvos atstovai ir Lietuvos vada-
vimo šeimnininkai. Ir pasidarė it
kokie senovės Lietuvos bajorai.
Sudarė bajorų tarybą ir viską jie
sprendžia be "muzikų". Tik "mu-
zikai" turi finansuoti.

Ar tokia padėtis naudinga Lie-
tuvos laisvinimo darbiui ar žalin-
ga — spręskite patys.

Ar nori turėti patroną VLIKE?

Tiesa, kai kas sako šitaip. Jei-
gu tu nori būti "sąmoningą" pi-
lietis ir nori viską apie Vliką ži-
noti — tai labai lengva padaryti.
Rašykis į kokią nors partiją ir ta-
du tu turėsi, taip sakant, savo "pa-
troną" Vlike. Kai kas tokiu pata-
rimu jau yra pasinaudojęs. Yra
prikėlęs iš numirusių kokią parti-
ją ir "ivairavęs" ir tą Bajorų Ta-
rybą. Ar tai gerai ar blogai —

nesvarstysime.

Bet su tuo įsirašymu į partijas
dabar keblus dalykas. Dauguma
partijų, atstargiai sakant, pergyve-
na visokių persiformavimų, persi-
orientavimų laikotarpi. Visi apie
tai žinome. Ne visi turi ūpą, ir,
svarbiausia, laiko tuo užsiimti.
Tuo daugiausia užsiima profesio-
nalai politikai. Iš to duona valgo
ir šiandien.

Dauguma lietuvių, kurie duo-

LIETUVA IR UKRAINA BENDROJE KOVOJE PRIES BOLŠEVIZMĄ

(Tąsa iš 6 nr.).

3. Ką ABN yra iki šiol pasiekęs?

— Pagrindinė ABN veikla ir
kova eina už Geležinės Uždangos.
Per šiuos visus 10 metų pogrind-
žio revoliucinių junginių jėgos
vedė atkaklią kovą prieš bolše-
vizmą. Mes išvadavimo vilties pa-
vertoms tautoms nesunaikinome,
o kėlėme, žadinome ir toliau ves-
ti laisvės kovą. Suvienytioms jė-
goms mums pasisekė daug anti-
bolševikiškų uždavinių įvykdyti.
Taip pat laimėjome daug simpati-
jų ir Vakaruose. Iš viso 10 metų
mes perspėjome Vakarų nuo
kompromisų ir "pusiau kovos" su
Maskva. Šiandien, antroje dešimt-
mečio angoje, ABN taip pat pra-
deda darbą, įspėdamas Vakarų
bolševizmą ar rusų imperializmą.
Du pasauliai šiuo metu susigrū-
mia vienas prieš antrą. Vienas iš
judviejų susilauks žūties, jei vie-
nas iš jų gyvas liks. Mes tikime
į laisvės pergalę. Mes turime ko-
voti, kad mūsų koncepcija Vaka-
ruose įsigalėtų, ypatingai Ameri-
koje. Džiugu, kad tokios politinės
asmenybės, kaip admirolas Mentz,
"Amerikos Išlaisvinimo nuo bol-
ševizmo Komiteto" vice-pirminin-
kas, ABN 10 metų proga, Waldorf
Astoria viešbutyje, New-Yorke su
ruostame bankete, su didžiausiu
palankumu ABN darbą ir kovą
įvertino. Taip pat pasaulinius bri-
ty karinis teoretikas gen. maj. J.
F. C. Fuller laiko ABN koncepciją
ir kovą vieninteliu teisingu keliu
dabartinėje pasaulio situacijoje.
Škotų Lyga Europos Laisvei Gin-
ti, vadovaujama feldmaršalo lordo
Ironsides, Earl of Mansfield ir
J. F. Stewart — jau iš viso metų
eilę išvien dirba ir kovoja su ABN.
Tai tik maža dalis sumintų pa-
saulinių vyrų ir organizacijų, ku-
riuos remia ABN.

4. Daug kas šmeižia, kad ABN yra profašistinė organizacija. Ką Tamsta, p. Pirmininke, gali į tai pasakyti?

— Tai įprasti nuolatiniai šmei-
tai prieš kiekvieną nekompromi-
sinę jėgą, kuri atidengia bolševi-
kinę kaukę ir parodo pasauliui
bolševikinę klastą ir apgaulę.
ABN lygiai kovojo prieš nacizmą,
kaip dabar prieš bolševizmą, t. y.
prieš kiekvieną totalitarinę formą.
Jų pagrindiniai šūkių, kurie buvo
1943 m. paskelbti, yra: "Laisvė
tautom, Laisvė žmonėms". Tai
yra kilniausias demokratines idė-
jos, kurios yra įrašytos į ABN ve-
liavą. Taigi, ABN yra anti-totalita-
rinė ir anti-imperialistinė tarptau-
tinė organizacija. Lygiai šmei-
žia šiandien bolševikų penktosios
kolonos prez. Eizenhowerį, Popie-
žių ir Anglijos karalienę, kad jie
yra fašistai. Taigi, kiekvienas, ku-
ris siekia bolševikinę tironiją pa-
naikinti, Maskvai yra fašistas.

darbo, nieko kito nenori žinoti,
kaip tik vieną partiją ir su vienu,
vieninteliu programos paragrafu:
Lietuvos išlaisvinimas. Nes gi ar
yra prasmės dabar sielotis apie
įtaką, apie padėtį, apie darbą bū-
simoje nepriklausomoje Lietuvoje.
Žinoma, niekas nieko už tai ne-
gali smerkti. Jei yra noro, laiko
ir ūpą, galima ir apie tai rūpin-

Ar tu nori uždirbti iš Lietuvos laisvinimo?

Kova už ateities poziciją ir
knaisiojimas po praetį, yra vie-
nas iš svarbiausių visų partijų (ir
lietuviškų ir nelietuviškų) įran-
kių ir užsiėmimų. Tai neišvengia-
ma. Aš čia nesakau, kad tai ge-
rai, nesakau, kad tai labai blogai.
Tik noriu pasakyti, kad dauguma

Prieš patizanus, ar su jais?

na valgo iš savo rankų ar proto
Dabar aš pats savęs klausiu ir
klausiu jūsų: ar galima yra tokia
partija, kurios vienintelis ir, žino-
ma, laikinas tikslas būtų Lietuvos
išlaisvinimas? Ar tokioje partijoje
jei negalėtų sutipti visokių, eko-
nomininių, socialinių, politinių ir
religinių pažiūrų lietuvių?
Taip. Tokia partija yra galima.
Tik žinoma, gal jos negalima bū-
ti pavadinant partija. Bet argi čia
pavadinimas mums svarbu? Svar-
bu sujungti visus lietuvius kovai
už vieną vienintelį tikslą: Lietu-
vos išlaisvinimą.
Kad toks susibūrimas yra ga-

(Pažymėtina, kad šie šmeižtai e-
na ne tik iš Maskvos, bet jie skel-
biami ir rusų emigraciniuose ir
kitų tautų laisvoje spaudoje. Ar
tai nebus 5 kolonų darbas šioje
spaudoje? Red.)

5. "L. L." skaitytojams įdomu iš Tamstos išgirsti apie ukrainiečių politinę veiklą ir kovą krašte ir tremtyje.

— Pagrindinės laisvės kovos jė-
gos Ukrainoje yra Ukrainiečių
Nacionalistų Organizacija (OUN),
Ukrainiečių Sukilėlių Armija (U-
PA) ir Ukrainos Vyriausioji Iš-
laisvinimo Taryba (pogrindžio vy-
riausybė). Aš priklausau šioms
srovėms. Ukrainos pogrindžio są-
jūdis yra ryšys su kitų bolševi-
kinės Rusijos pavertgų tautų po-
grindžio organizacijomis. UPA tu-
ri ryšius su Lietuvos, Lenkijos,
Gudijos, Slovakijos, Vengrijos,
Rumunijos ir Kaukazo partizanais.
Tokiu būdu bendros kovos
idėja yra sustiprinta. Pav. Lietu-
voje buvo išmėtyti ABN antibol-
ševikiniai atsišaukimai, kurie bu-
vo "ABN — Correspondenz" pas-
kelbtai. Taip pat veikiama ir Sovie-
tų armijoje kareivius nuteikiant
prieš bolševikus ir juos laimant
ABN kovai. Emigracijoje veikia
Ukrainiečių Nacionalistų Užsienio
daliniai (ZCZ OUN) ir Ukrainos
Vyriausios Išlaisvinimo Tarybos
Užsienio atstovybė (ZPUHWR).
Tai tik dalis Ukrainos išlaisvini-
mo judėjimo.

Be to, tremtyje veikia Ukrai-
nos Tautinė Taryba (UN Rada),
kuri labiau legaliu keliu siekia
laisvės ir revoliucines jėgas remia.
Taryba turi maža pasekėjų.
Nors ši organizacija labiau remia-
si sveltimomis jėgomis, tačiau ir
ji ir visos kitos siekia to pačio tik-
slo: Ukrainos valstybės atstaty-
mo. Visos Ukrainiečių partijos at-
meta federacijos idėją su Rusija.
Taip pat veikia ukrainiečių mo-
narchistų grupė, kuri skelbia Het-
mano idėją. Ji yra pozityviai nu-
sistatčiusi Ukrainos išlaisvinimo
kovai.

6. Kaip Tamsta įsivaizduoji Lietuvos ir Ukrainos ateities santykius?

— Iš visos šimtmečius Ukraina
visuomet buvo Lietuvos draugas.
Mes, ukrainiečiai, pilnai ir visi-
škai remiame Lietuvos valstybės
nepriklausomybės atstatymą etno-
grafinėse ribose. (Tai suprantame
su Vilniumi ir lietuviškosios žemės
už Vilniaus ribų. Red.)
Tikimės, kad ateityje šios abi lai-
svos ir nepriklausomos valstybės
tūrės glaudžius bendradarbiavimo
ryšius. Mes esame įsitikinę, kad
šiandieninis bendras likimas ir
biendra kova prieš bolševikinę ti-
roniją bus tolimensiu sustiprin-
mo draugiškumo abiejų tautų ir
valstybių ryšių ir saitu.

S V.

ties. Bet praktika parodo, kad be-
kovoiant dėl čia paminėtų reika-
lų, Lietuvos laisvinimo klausimas
visai apeidžiamas.

Taip pat vargiai, ar daug Lie-
tuvos išlaisvinimui galime padėti
vien besigirdami praeties gerais
darbais (bajoriškas įprotis) ir be-
spjaujydami kitus už praeties blo-
gus ar tariamai blogus darbus.

laimas ir gali būti praktiškas —
mums pavyzdžių kitur ieškoti ne-
reikia. Geriausias pavyzdys Lietu-
vos partizanai. Ten niekas nieko
kito neklaužia, kaip tik vieną
klausimą: ar nori kovoti už Lie-
tuvos laisvę. Tai gi toks susijung-
mas yra galimas ir reikalingas.
Neišvengiamas. Be to nebus ne-
priklausomas Lietuva.

Baigiu Lietuvos laisvinimo dar-
bui turi vadovauti

ne tie, kurie iš to laisvinimo
gyvena,
bet tie, kurie Tėvynės laisvi-
nimui aukoja savo darbą, pra-
kaitą ir pinigus.

LIETUVIŠKU KELIU

Savos politikos apžvalga

Rašo: Stp. Vykintas

Ar lietuvių vienybė fikcija?

Su dideliu smalsumu skaitau
"LL" skaitytojų laiškus. Juose
būna daug sveikos ir pagrįstos
kritikos ir mums ir kitiems. Š. m.
"LL" 2 nr. R. Amalviškis taip pat
pažėrė daug teisingų pastabų. Tik
nenorėčiau visiškai sutikti su vie-
na teze: "Nesiekime lietuviškos
vienybės — tai neįvykdoma fik-
cija". Jei būtų taip galvoje smū-
sų proseniai — Mindaugas, Gedi-
minas, Kęstutis ir Algirdas, ar
Vytautas Didysis, nebūtų buvę ir
Lietuvos valstybės. Kol mažučiai
kunigaikštėliai tarp savęs pešėsi,
tol nebuvo valstybinės vienybės.
Ir tik Mindaugas, kuris sugebėjo
suvienyti lietuvių tautą, pasiekė
valstybinio tikslo: lietuvių vieny-

bės. Ir tik nevienybė mums kliu-
dė įgyvendinti pastovios valsty-
bės pagrindus. Jei Vytautas ir
Jogaila būtų toliau valdė Lietuvą
vienybėje, kaip Algirdas ir Kę-
stutis, garantuojame nebūtų buvę
nei Liublino unijos, nei Lietuvos
3 padalinimų ir Rusijos imperija
šiandien nebūtų tokia didelė ir
pavojinga pasauliui.

Jei mes šiandien galvojame, kad
lietuvių vienybė yra fikcija, tada
pastatykite mirties kryžių atel-
ties Lietuvai. Kol mes, lietuviai,
tarpu savęs pešimės, tol nebus nei
vieningos laisvės kovos, nei, atga-
vus nepriklausomybę, nebus sti-
prios valstybės.

Kas mus suvienys?

Juokdariai tvirtina, kad lietu-
vius suvienija tik kalėjimas. Taip
buvę per pirmą bolševikmetį, taip
buve nacių kacetuose; taip esą oku-
puotoje Lietuvoje. Bet tai juokas
pro ašaras. Argi mes tepajunta-
me vienybės reikalą, kai stovime
ant bedugnės krašto?

Švenciausią vienybės idėja —
yra Lietuva. Ir nepartinė, bet
visų lietuvių Lietuva. Kaip katali-
kus, evangelikus ar kitos kurios
religijos žmones jungia Lietuvos
nepriklausomybės, jos gerovės —

idėja. Kas tiki į Lietuvą, į jos va-
lystybinį Prisišėlimą ir tautinį, kul-
tūrinį bei visokeriopą Atgimimą,
tas vienybės apie Lietuvą, bet ne
apie siaurus, lietuvių skaldan-
čius politinius susigrupavimus.

Taigi, kertinis vienybės ak-
muo — Lietuva. "LL" tai nekartą
pabrėžė ir visuomet sieks visų lie-
tuvių vienybės, nežūrint kokią jie
Dievą išpažįsta ir kokius turi pa-
saulėžiūrinis įsitikinimus. Svar-
biausia, ar lietuvis yra pasiryžęs
savo darbu tarnauti Lietuvai.

Prof. Kaminskas apie VLIKą

Niekas neabejoja, kad prof. J.
Kaminskas yra nusipelnęs Lietu-
vai dar 1918 m. ir kad jis trokšta
ir kovoja dėl Lietuvos darbinin-
kijos gerovės. Tačiau yra faktas,
kad šis senas ir garbingas politi-
kas dėl "politinio užkietėjimo" yra
padaręs esminių klaidų ir yra su-
stiprinęs "savo priešų" pozicijas
šiuo metu Vlike. Gal būt, tai ben-
dras dėsnis, kad senatvė sunkiai
beapgina savo laisvę ir lengviau
duodasi užmaiti apynasrį.

Tačiau kiekvienas gauna savo
atlyginimą, kokiį jis uždirba. Šį
kartą mums rūpi prof. J. Kamins-
ko nuomonė Vliko atžvilgiu. Jis
"ELTOS" 3 nr. paskelbia šias te-

zes: 1. Vlikas turi būti bet kuriuo
atveju išlaikytas. (Mums atrodo,
kad tai priklauso nuo paties Vli-
ko sugebėjimo sujungti visas po-
zityvias politines jėgas). 2. Turi
būti išlaikytas Vliko dabartinis
pobūdis — būti Vakaruose kovo-
jančios tautos siekimų ekspona-
tu. 3. Vliką sustiprinti ir jam pa-
tikrinti kiek galint patogesnes vei-
kimo sąlygas reikia nedelsiant.
Būtų gera, jei persitvarkymu pir-
masis susirūpinęs pats Vlikas.

Mes ir manome, kad Vlikui rei-
kia pačiam skubiai susirūpinti —
persitvarkymu ir jėgų sustiprin-
imu bei konsolidavimu, kol dar ne-
vėlu.

Nauji vejai iš Amerikos

Toj pačioj "ELTOJ" praneša-
ma, kad New-Yorke tarėsi Vliką
sudarancios grupės. Jos vieningai
sutarusios, kad jos palaiko savo
ankstyvesnius susitarimus Vliko
kilmės ir funkciju atžvilgiu. —
Žinoma, eiliniam skaitytojui nėra
aišku, kokie yra tie partijų susi-
tarimai dėl Vliko kilmės ir funk-
cijų.

Tačiau Vliko grupės priėjo vie-
nos naujos išvados, kad reikia
Vliko statutą pakeisti ta prasme,
kad naujoms politinėms grupėms

užtektų keturių penktadalių Vli-
kų priimti ar joms išjungti
ką sudaranciu grupių sutarimo.
Žinoma, praktinės naudos iš to
bus maža, nes norint naują grupę
į Vliką įvesti, reikės 8 balsų.
Jei bent 3 iš dešinės ar kairės bus
priešingi ir į Vliką nauja grupė
nepakliks. Taigi, ir toliau lieka
diktatorinė sistema: diktuos ar-
ba dešinieji, arba kairieji. Nuo
jų malonės priklausys betkieno
patekimas į Vliką.

Pulk. K. Škirpos projektas

"LL" 5 nr. išspausdino pulk.
K. Škirpos projekto dalį dėl Vliko
reformų. Tikėdamasis, kad "LL"
redakcija duos platesnius komen-
tarus, tenorėčiau iškelti keletą
pastabų. Pirmą pastabą: nei LAS,
nei kita kuri politinė organizaci-
ja nesutiks, kad "Vliko realizavi-
mą pagrįsti ant 4 pagrindinių lie-
tuvių politinių srovių: krikščionių
demokratų, tautininkų, liaudininkų
ir socialdemokratų." Tai yra
visiškai pasenęs politinis galvojim-
as ir skirstymas, kuris nieko
bendro neturi su šių dienų politi-
ne realybe. Pav., katalikinis spar-
nas turi daug stipresnę intelektua-
linę ir organizacinę formaciją —
Lietuvių Frontą, negu krikščionis
demokratų. Kodėl ne Lietuvos
Frontas intimas katalikinės poli-
tikos pagrindas? Arba liaudinin-
kai yra visiškai susiskaldę ir su-
menkę. Kodėl ne LRS sąjūdis tu-
ri būti liberalų ir "liaudies" rei-
kalių atstovas? Mes nutylėsime
apie LAS-ą ir dar kai kuriuos
mums giminingus politinius vie-
netus, kurie taip pat buvo reika-
lingi, kada už Vliko idėjas reikė-
jo mirti...

Antra pastaba: p. K. Škirpos
siūlymu, naujas organas susidary-
tų iš Vliko ir Laikinosios Lietuvos

vyriausybės iš 1941 m. Kiek žino-
me, Laikinosios Lietuvos vyriau-
sybės iš 1941 m. dauguma minis-
terijų yra žuvę arba išvežti į St-
birą ir jų likimas nėra žinomas.
Kas gali kalbėti jų vardu? Ar no-
rima jų kuri politinė organizaci-
ja nesutiks, kad "Vliko realizavi-
mą pagrįsti ant 4 pagrindinių lie-
tuvių politinių srovių: krikščionių
demokratų, tautininkų, liaudininkų
ir socialdemokratų." Tai yra
visiškai pasenęs politinis galvojim-
as ir skirstymas, kuris nieko
bendro neturi su šių dienų politi-
ne realybe. Pav., katalikinis spar-
nas turi daug stipresnę intelektua-
linę ir organizacinę formaciją —
Lietuvių Frontą, negu krikščionis
demokratų. Kodėl ne Lietuvos
Frontas intimas katalikinės poli-
tikos pagrindas? Arba liaudinin-
kai yra visiškai susiskaldę ir su-
menkę. Kodėl ne LRS sąjūdis tu-
ri būti liberalų ir "liaudies" rei-
kalių atstovas? Mes nutylėsime
apie LAS-ą ir dar kai kuriuos
mums giminingus politinius vie-
netus, kurie taip pat buvo reika-
lingi, kada už Vliko idėjas reikė-
jo mirti...

Bendrai, pritardami Vliko re-
formoms, drįstame manyti, kad
būtų paprasčiau ir greičiau, jei
įvyktų politinė visų politinių jėgų
konferencija ir ji sutartų Vliko
reformas ir konsoliduotų visas jė-
gas.

KOREKTŪROS

KLAUDAS ATITAIŠYMAS
Š. m. 5 (179) "LL" nr. Stp. Vy-
kinto politinė apžvalgoje išbro-
vė ši klaida, kurią atitaisome: vie-
toj "prof. J. Brazaitis buvęs slap-
tas raštininkas prie Pr. German-
to", turi būti ... ryšininkas...

Is lietuviu gyvenimo PASAULYJE

BALFo žiniomis, šiuo metu Vokietijoje yra per 500 lietuvių džiovininkų. Manoma, kad naujasis emigracijos įstatymas taip pat neduos galimumo įvažiuoti į JAV sunkesniems džiovininkams ir jų šeimoms, kas sudarys apie 1.500 lietuvių.

— Stuttgarto apylinkėje vyksta trintis. Iš valdybos pasitraukė dr. P. Reklaitis.

— Karolis Drunga, vienas iš veikiausių rezistentų, po sunkios operacijos Ciuriche, gydomi Laut-racho sanatorijoje. Linkime greičiau pasveikti ir vėl tęsti aktyvų laisvinimo darbą.

“Laisvosios Lietuvos” Skaitytojai rašo Išmokime gerbti kitus ir kritikuoti patys save

Stepas Jakubickas

Mūsųose vis dažniau ir dažniau reikiama iš UNROS stovyklų atsineštos neigiamybės. Begyvendami stovyklose ar tai iš neviltingos desperacijos ar piktos aplinkos veikiami, būvome prate — viską neigti, niekinti. Nebuvo pasidrovėta išjuokti senųjų profesorių, kuris dėl silpnos sveikatos negalėjo eilėje laukti, kad gautų samį sriubos. Taipogi nebuvo skaitomasi nei su dvasiškais, buv. aukštasis kariuomenės, valstybės pareigūnais bei kitais mokslo žmonėmis.

Dėl nevertingo skuduro ar pakelio cigarečių vienas antrą purnais drapstydamas, svetimiesiems

— Gautingo apylinkės pirmininkas K. Masilionis pasitraukė iš pareigų. Nauju pirmininku išrinktas H. Sivokas, sekretoriauja — Gulbinas.

— Vasario 27 d. ABN Centrinis Komitetas šaukia ABN kongresą. Į kongreso ruošimo politinę komisiją iš lietuvių išrinktas J. Gytis.

— Geesthacht — Spackenberge Vargo mokyklai sėkmingai vadovauja Adomas Midveris. Jis yra ir uolus lietuviškos spaudos platiniojas.

— Sydnejuje yra įsteigta lietuvių vaikų teatro studija. Ją veda V. Saudargienė.

— Dail. A. Rūkštelė Adelaidėje laikė paskaitą apie Klaipėdą per Klaipėdos prisijungimo minėjimą, kurį suruošė MLBD.

— Cabramattoj, kur gyvena apie 250 lietuvių, įsteigta Vargo mokykla. Patalpas mokyklai užleido tautietis Pauļūkonis.

— Melbourne rezisorė G. Gasiūnienė paruošė Anderseno trijų veiksmų pasaką “Kelinės draugas”. Spektaklis turėjo didelio pasisekimo didžiųjų ir mažųjų žiūrovų tarpe.

— “Australijos Lietuvis” užsiūpūle rašytoji J. Žukauska dėl jo naujausio literatūros veikalų, kad jame rusai išniekinti. Rašytojas V. Kazokas gina ir giria J. Žukausko naują veikalą.

persekioja tas stovyklinis nužmogėjimas. Laikraščiuose mirgėte mirga ne atskiromis skiltimis, bėd Dieve apsaugok, jau ištaisius puslapiais — šmeižtai, grasinimai, įvairūs įžeidėjimai, garbės plėšimai, nužmoginimai ir t.t. ir t.t.

Tur būt, mažai jau ir rasime lietuvių politinių, kultūrinių ar šiaip visuomeninių veikėjų, kurie per spaudą, nebūtį apjuodinti, apšmeižti, nužmoginti. Ir tai vis daroma ne tautos labui, bet dažniausiai dėl asmeninės ar partinės konkurencijos, savotiškų išskaičiavimų.

Taip bešmeižiam ir juodinama mūsų kultūrininkai ir visuomenininkai, nesulaukiami to bran gaus ryto — Lietuvos laisvės, vienas po kito, kaip rudens lapai, — miršta, amžiams apleidami mus. Jie per visą savo laisvą ir tremties gyvenimą dirbo tautos gerovei, siejoji jos ateitimi. Jie viską atidavė savo tautai — sveikatą, o tauta? tikriaus sakant, iš tautos tarpo nejučiautantieji atsakingumo, vien dėl savo konkurencinės baimės, ar dėl to, kad ne jų partijai priklausė, juos apjuodino, apdergė prieš visuomenę.

Tiesa, po mirties, kaip įprasta, kas nors iš artimųjų, keliais žodžiais, iškelia mirusiojo nuopelnus. Tačiau jau niekas neatlygins tos skriaudos mirusiam, niekas neištrins iš spaudos puslapių, to purvo.

Todėl pagalvokime, ar ne laikas jau mums būtų nusikratyti to nekultūringumo. Nors kartą išmokime kultūringai kritikuoti, bet ne purnais per spaudą drapstyti. Mokėkime gerbti kitus ir kritikuoti patys save. Nėpervertinkime savo ar savo partijos neklaidingumą. Mokėkime suprasti ir vertinti ir kitų teigiamus darbus. Atiduokime visiems prideramą pagarbą, kas tik dirba lietuvių tautos gerovei, pavergtos Tėvynės Laisvei.

— Tai svarbu. Pavyzdžiui, aš sakau “aš noriu dirbti” — “I want to work”. O jeigu aš pasakysiu “I won't work”. Kas tada bus? Abu tariasi beveik vienodai.

Dėl to reikia atsiminti, kad anglų kalboje yra labai mėgiami vadinami dviejų žodžių sutraukimai — vieną žodį. Tai daroma dėl greitumo. Todėl “I won't work” reiškia tą patį, kas būtų, jeigu pasakytum “I will not work” — atseit “aš nedirbsiu”. Atsiminkime: “I want to work” — “aš noriu dirbti” o “I won't work” jau reiškia “aš nedirbsiu”.

Paskaityk dėl kito karto. Ar suprantai?

Bet gi kalbant su employer yra lemiamas dalykas su juo nesiginčyti. Atmink, kad tuo tarpu ne jis tavęs prašo darbo, o tu prašai. Ne tu, bet jis yra bosas. Todėl:

“Above all, don't get into any argument with your prospective employer”.

Kitą kartą duosiu šito sakinio vertimą ir reikalingus paaiškinimus.

Mes mokomės angliškai

JULIUS ŠAKELĖ

Ką reikia daryti, kad gautum darbo?

Galima daug ką daryti ir visvien negauti darbo. Bet pirmas dalykas — moka gerai, tinkamai kalbėti angliškai su tuo, iš kurio tu nori gauti darbo. Bet, žinoma, negana gerai kalbėti angliškai. — Reikia žinoti, kaip kalbėti, ką sakyti ir ko ne. Taigi va, pirmučiausia.

Listen Carefully to your employer.

Ką tas reiškia?

Pirmučiausia, tai listen. Tai reiškia klausyk, klausykis ką tau sako. Bet gi klausyk ne bet kaip, o carefully. Vadinas, rūpestingai, atidžiai. Jis yra rūpestingas darbininkas — he is a careful worker. Bet jis dirba rūpestingai — he works carefully. Aš klausau radio — I listen to the radio. Išidėmėk: I listen to he radio. Po žodžio listen reikia statyti to. Be “to” bus neteisinga. Dabar: aš ju neklausau — I don't listen to him.

Mažutė pastabėlė. — Lietuvių kalboje žodis klausyti, reiškia ir dar kitą dalyką. Pavyzdžiui, “sam-dinys neklausau ūkininko” — reiškia nedaro taip, kaip ūkininkas liepia. Arba vėl, darbininkas klaus savo boso. Šitą dalyką galima pasakyti taip pat su pagalba “listen”. Pavyzdžiui, “Jis neklausau boso” — “He does not listen to boss”.

Be polite and tactful.

Tai irgi gan svarbus dalykas kalbant su employer. Būk mandagus ir taktiškas. — “Jis visada mandagus ir taktiškas” — “He is always polite and tactful”.

Gerai kalbos negalima išmokyti be geros gramatikos. PERFECT ANGLISKAI MOKĖSIS DARBĄ TURĖSIS GERESNĖ DARBĄ GERESNĖ DARBĄ — I Todėl skubėk įsigyti: ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA LIETUVIAMS 192 PUSLAPIAI — 2 DOLERIAL. Pareikalavimus ir pinigų siųsti: “L.L.” 3157 So. Emerald Ave, Chicago, Ill. (parašas).

JUAN RAMON JIMENEZ AUŠRA

Nakties ratas liovėsi sukintis... Angelai klajūnai

gesino žalias žvaigždes. Rami juosta švelnaus violeto supė su meile išblykusių žemę. Iš miego pakilę dūsavo gėlės ir gėrė rasą.

Ant gaivaus kranto rausvų paparcių kaip perlo sielos sapne išsėjos mūsų du kūnai, — ak, koks tyras ir baltas glėbis — grįžtant į amžiną žemę.

FRANCINA SODE

Rit de la fraîcheur de l'eau V. Hugo

Slapjom lelijom plakiau jos petį. Jos baltas kūnas lašais pasruvo. Ak, tas bėgimas tyras ir drėgnas per perlų smėlį! — Kūnas alpo išblyškęs tarp žiedų rožių, kaip obuolys sidabrinis, šalnų pabudęs. Iš vandens bėgo tarp žiedų rožių. Nuostabiai juokės. Jos juokas drėko. Slapjom lelijom plakiau jos kūną.

Iš ispanų k. išvertė Juozas Kėkštis.

Juan Ramon Jimenez, gimęs 1881 m. Andalūzijoje, yra vienas didžiausių vyresniosios ispanų poetų kartos atstovų. Jo laki patetišio pobūdžio lyrika turėjo lemiamos reikšmės visai naujai ispanų poezijai. Žymesniai jo poezijos rinkiniai: “Violetinės sielos” 1900, “Liūdnos arijos” 1903, “Tyros elegijos” 1908, “Pavasario baladės” 1910, “Aukšakalys ir aš” 1914, “Akmuo ir dangus” 1919, “Antroji poezijos antologija” 1922, “Daina” 1936 ir dar keli.

TELEVIZIJA

Dar tik prieš keletą metų televizijos aparatai buvo vartojami su 14 colių paveikslu, vėliau 17—19 colių, o dabartiniu metu 21—24 colių ir didesni. Be to, pats paveikslas perduodamas daug svarbiau, ryškiau, scena įgama giluma, o veido bruožai apvalumai. — Šiuo metu einama prie spalvutos televizijos. Atliekami bandymai, patobulinimai, gaminami prietaisai ir t. t. Spalvutos televizijos aparatai kol kas mažais ekranais ir tie labai brangūs. Laukiama, kad trumpu laiku jų gamyba išstobulės ir atpigs. Reikia tikėtis, kad dabartiniai juoda — balta paveikslų aparatai, galima bus pritaikyti spalvutajai televizijai. Tiesa, dabartiniai aparatai irgi galima priimti spalvutos televizijos paveikslus, bet matomi tik juoda — balta.

Kurios firmos aparatai geresni — sunku pasakyti, nes tos pačios firmos vieni rodo švariai, kiti su trūkumais. Kaina daugiau priklauso nuo išvirsinio aparato padalinimo ir priedų. Daugelio firmų, įvairaus modelio aparatai turi tuos pačius chasi. Todėl negalima tikėtis, kad už aukštesnę kainą gausime geresnį prietaivą. Bendrai galima pasakyti, kad gyvenant pirmame aukšte ar žemiau, visada gausite ryškesnį paveikslą ir aparatas “pasitaisys”, jei antena bus pastatyta virš stogo, arba, jei namas aukštas, nors pastogėje.

Nors ir geri aparatai, po kurio laiko “nusilpsta” ir perduoda neberyškų paveikslą. Kiekviena rūpestinga šeimininkė nuvalo kas savaitę dulkes nuo visų baldų, bet televizijos aparatą retai kas teišvalo. Ypač ant didžiosios paveikslu lemos per ilgesnį laiką susirenka storas sluoksnius dulkių. Jeigu tiek nešvarumų būtų ant lango, absoliučiai nieko nematytumėm. Daugiausia suodžių nusėda gyvenantiems kurenančių anglimis imonių apylinkėje. Taipgi daugiau dulkių gauna aparatai, pastatyti arčiau langų. Aparatai nėra aklinai uždaryti, nes sūkiovoja nemažai elektros srovės, duo da šilumą, nuo ko visą laiką aparatai vyksta oro judėjimas ir daugiau nusėda dulkių. Todėl televi-

Vlikas, Pasiuntinys ir mūsų vadai

Rašo A. Pupelis

Maloniai pakutena tautinius jausmus, kada tenka išgirsti iš kitataučių žymių asmenų arba spaudos malonių pagirų. Esą, lietuvių tauta gajai ir kovinga; nors kraštas pavergtas ir jos gyventojai išblaškyti po platų pasaulį, bet visais galimais būdais kovoją prieš pavergėją už krašto išlaisvinimą.

Malonu girdėti iš JAV vadovaujančių asmenų atsiliepimus, kad Amerikos lietuviai turi gerai suorganizuotą visuomeninę organizaciją ALTA, o Lietuvos atstovybės vyriausybės pripažįstamos ir gerbiamos. Lietuvą prisimena kaip kraštą pasiekusį aukštą kultūras ir gerbūvio. Panašių pasisakymų girdime apie Vliką ir Lietuvos atstovus Europoje.

Deja, tai tik kitataučių nuomonės ir pasisakymai, bet malonus mums, nes kitataučiai mus daugiau įvertina, negu mes patys save. Kas yra ir ko verti lietuvių vykdomieji veiksniai arba Vlikas ir Lietuvos pasiuntinys, galima pasiskaityti Lietuvių Fronto laikrašty “I Laisvę” nr. 1 (38) 1953 m. gruodžio 1 d. vyr. red. J. Brazaitis. (Ištrauka buvo atspausdinta “Laisvoje Lietuvoje” nr. 4 1954 m. sausio 28 d.).

L. Prapuolenis ilgame straipsnyje nurodo Vliko kilmę, chronologine tvarka ko vidaus nesutarimus, grupines intrigas ir nudvasėjimą. Pagrindine priežastimi laiko Vliko atspalaidavimą nuo krašto, praradimo kovingumo ir rezistencinės dvasios. Pasigenda Vliko romantikos.

Skaitant apie rezistencinį kovingumą, prisimena vienas žymus veikėjas, kuris vienas iš pirmųjų išemigravęs į JAV, pasiūlė užsiedyti Europoje 20.000 lietuvių reprezentacijai. Nemanau, kad jis ir dabar palaikytų savo pasiūlymą. Dėl tolygios L. Prapuolenio galvosenos, reikia tik džiaugtis, kad Vlikas atitolo nuo krašto ir rezistencijos, nes tuo tikriausiai buvo sutaupta daug tautos kraujo ir pasiliko nesukišta į kalėjimus bei Sibiro stovyklas keliasdešimt ar net keli šimtai tūkstančių lietuvių. Jeigu negali širsių lizdo sunaikinti, geriau jo ir nekrapstyti savo tėvų kieme. Savo žygiams Vlikas pasitarė kraštiečių negalėjo, kaip ir Prapuolenis nurodo, duodamas davinis apie savitarpes intrigas.

Vėl, L. Prapuolenio įsitikinimu (nesuprantama) Vlikas nusikalto išekodamas vieningumo su Lietuvos pasiuntiniais, esamais ir buvusiais diplomatais. — Kaip tik priešingai. Visuomenės Vlikas kaltinamas per visą tremties laiką už tarpusaves intrigas ir nesuradimą vieningumo. Vlikas visą laiką raginamas užmiršti, bent tuo tarpu, partinius interesus, o visko aukščiau statyti Lietuvos laisvinimo reikalus. Vlikas raginamas rasti bendrą kalbą su Lietuvos pasiuntiniais ir kitomis bendruomeninėmis organizacijomis; — bendrai suburtas jėgas panaudoti tautos reikalams. Vlikas turi vadovautis ne sėmoms tradicijomis, bet eiti su gyvenimu, prisitaikant prie esamų aplinkybių.

Reikia prisiminti, kad prie kairiųjų bendrų Vliko neapgalvotų žygių, nemažai prisidėjo ir Lietuvių Frontas. Viena svarbiausių priežasčių, dėl kurios Vlikas pirmiausia nustojo visuomenėje pasitikėjimo, buvo — prieš antrąją bolševikų okupaciją Vliko provokatorium išleistas atsišaukimas nesitraukti iš krašto. Šio atsišaukimo vienas iš iniciatorių ir buvo L. Frontas. J. Brazaičio žodžiais: “Nacių metais L. F. stengėsi vadovauti visuomenės opinijai per savo gausią spaudą.” Šios spaudos deka, turėjau irgi nemalonu mokymąsi su “draugais” nekurį laiką. Dėl sudarytos nesitru-

zijos aparatų “nusilpnėjimas” — dažniausia pareina nuo nusėdusių dulkių sluoksnio. Nors kartą į metus naudinga ištraukti chasi, nusiurbti dulkes ir nuvalyti — nuprausti didžiąją paveikslu lempą. Darbas nėra komplikuoatas, bet reikalinga atsargumas ir šiek tiek nusimanymo, nes išimant ir įdedant, nors ir nuo nedidelio sukrėtimo, neretai tenka paregu liuoti paveikslą. Išvalymas atliekamas namuose ir nėra reikalo vėžti į dirbtuvę.

kimo opinijos, liko kancioms ir mirčiai daug tūkstančių lietuvių.

Po kaltinimų, L. Prapuolenio tvirtinimu, Vlikas nuo 1952 m. vasaros, kaip toks, palioves egzistavęs. Tik nenurodė, kodėl. — Aukštumo dėliai, tenka papildyti: Vlikas nustojo egzistavęs nuo tada, kai dėl nuolatinių nesutarimų p. J. Brazaičiui netekus posto, jis su Darbo Federacijos atstovu p. J. Griniūm, išėjo iš Vliko.

Toliau savo straipsny Prapuolenis, prilaikomas savo fronto bičiulių, visu savo svoriu, smogia Lietuvos pasiuntinys. Nuvertinęs pasiuntinys ir nuvilkęs paskutinius maskininius pasiuntiniam, diplomatiškai — savisauagai priduria — “nenoriu nuvertinti.” Pasako ir prideda — “nenoriu pasakyti.” Jeigu smogia, visada smūgio argumentas tikresnis, negu žodžio. Neatrodo, kad L. Prapuolenis mūsų pasiuntinys būtų pavertęs apskritu nuli vienu dėl to, kad jas vertina kiti. Jeigu griebsi paversti beverčiomis mūsų išlikusias suverenines Lietuvos institucijas, aisku, tam turėjo rimtų priežasčių, tik nedrįso jas nurodyti. Gal būtų norėjo jom parodyti, ko jos vertos, bet galėtų būti nenuvertintos, jei paklus L. F.

Nieko blogo, kada srovės ar sanbūriai banguoja sava vaga, nie kam nekendami ir nieko nežalodami. Bet kada srovė trunkosi ir mūsų išlikusių silpną valstybės-tautos pastatą, siekdama išvesti pamatus, kiekvieno tautiečio pareiga pasipriešinti jų šėlimui.

Negalima sutikti su L. Prapuolenio teigimu, kad mūsų pasiuntinys pakibė ore. Pasiuntinys, nors ir netekusios savo vyriausybės, kol jos yra pripažįstamos ir palaikomos rezistuojančio krašto vyriausybių, jos nėra pakibė ore. Galima tik pasidžiaugti, kad tvirtai palaikomos JAV vyriausybės. Jos egzistuoja Lietuvos vyriausybės duotais įgaliojimais ir veikia gautomis instrukcijomis tol, kol jos bus atšauktos arba neteks pripažinimo. Įgaliojimai jų tvirtėsi, negu L. F. igaliojimo, nors vienai ir kiti netekę pagrindo.

Galima sutikti, kad mūsų pasiuntinys nėra Formozos sala. Taip. Diplomatinė biržoje jos negali būti lygiai kotiruojamos, bet mums ir mūsų kraštieji pasiuntinys yra tokios pat suvereninės Lietuvos salos, kaip kinams Formoza. Pasiuntinijų pripažinimas yra pripažinimas suverenines Lietuvos valstybės ir nepripažinimas okupantui okupuoto krašto. Susidėjus palankioms aplinkybėms ir okupantui paliovusavus kraštą, — Lietuva savaime tampa nepriklausoma valstybe. Visai kitoje padėtyje atsiderint kraštas, panaikinus pasiuntinys. Tuomet dėl suverenines Lietuvos atstatymo reikėtų padėti didelį klausuką, nes viskas priklausys, kaip į tą reikalą parūpintų pasaulio dirguotojai. Galėtų kilti įsami mintis, ar apsimoka atstatyti šias mažas valstybėles, ar sudaryti iš jų kitą kurią kombinaciją.

Mes galime kritikuoti pačius pasiuntinius, reikalauj daugiau aktyvumo, daugiau pasireikšti laisvinimo darbe, siūsti jiems ultima tyvius reikalavimus, bet neleistina nuvertinti ir niekinti mūsų suverenines valstybės likusias institucijas, kurios ateityje gali būti labai reikalingos. Apie tikrąją vertę mūsų pasiuntinijų, tiksliau galėtų p. Prapuolenis sužinoti Sovietų ambasadoje.

Vasario 16 d. proga tenka tik pasimelsti:

— Viešpatie, nuplauk nuo mūsų vadų srovinį dumblių ir pastaityk juos ant tiesaus lietuviško kelio, kuriuo jie galėtų mus nuvesti į Laisvą Lietuvą.

Lietuvybę išlaikys tik skaitydama Lietuvos laikraštis ir lietuviškas knygas. — “L.L.” nurodys ką skaityti, tik skaityk ją.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 1-mo tomo atsaros jau baigias. Kas norėtų užsiprenumeruoti L. E. Prašoma tuojau kreiptis į gen. Jos atstovą Domą Veličką, 7838 So. Green St., Chicago 20, Ill. Telefonas: Vincennes 6-7624.

A. Pupelis.

Ps 4 LAISVOJI LIETUVA

Viena seniausių draudimo istaigų Chicagoje
 pietvakariniuose
One World Insurance Agency
 Paskambinkite telefonu galima susikalbėti lietuviškai
 Ši organizacija yra po priežiūra Charles P. Kal
 Valandos: pirmad., antrad. ir ketvirtad. — nuo 10 val. ryto iki 1
 val. vakaro Puntualiai ir šėstadi. nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
 6322 So. WESTERN AVE. — TELEF.: PROSPECT 6-5122 — 5123

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS

6819 — 21 So. WESTERN AV.
 Tel.: GROvehill 6-3745

JOHN W. PACHANKIS (PATCH)
 Vice-President

VIENINTELIS LIETUVIS
 VISOJE CHICAGOJE, KURIS STATO PAMINKLUS.
 RADIO PROGRAMA ANTRADIENIAIS
 8 val. vakare (Saltimero).

MODERNIŠKA KIRPYKLA

Savininkas W. REKASIUS,

752 West 33rd Street (prie Halsted gatvės).
 Darbas atliekamas labai švartoj kirpyklos patalpoj ir geriausiai,
 pagal kiekvieno mūsų tautiečio skonį ir pageidavimą. Kainos šemos.
 Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro.
 Šeštadieniai — nuo 9 val. ryto, iki 6 val. vakaro.
 Trečiadieniai — uždaryta.

Telefonas: Victory 2-8770.
 UZEIK IR PATS ĮSITIKINK.

JOSŲ GROZIS
 PRIKLAUSO NUO
 GRAZIAI IŠVALYTO ROBOI
MARTIN WIDRA
 Siuvėjas

3541 S. Halsted St.

TEL: Yards 7-6035.

Siuva naujus drabužius, persiūva, pa-
 talso ir išvalo senus. Pirmia valymui
 drabužius ir baltinius.
 Ten pat galima gauti įvairių knygų
 pasiskaitymui į namus ir yra
 lietuviškos spaudos kioskas.

**CHAS. LUKŠIS
 REAL ESTATE**

MORTGAGES,
 INSURANCE,
 NOTARY PUBLIC

2502 West Pico Blvd.

LOS ANGELES 19, CALIF.

Telef.: REpublic 8278.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
 Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti
 iki 10,000 dolerių.

**Midland Savings
 AND LOAN ASSOCIATION**

4038 Archer Avenue — Tel.: Lafayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošim.

LIETUVIŠKĄ DUONĄ

ir įvairius kepenius kepa iš tremties atvykęs patyręs
 Lietuvoje kepejas — specialistas

ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Atidarykite dabar taupymo sąskaita

Sąskaitos yra draustos J. A.
 iki \$10,000. —

Ką šiandien Atidėsite,
 Tą Lietingoj Dienoj
 Turėsite!

MES MOKAME
 3% DIVIDENDŲ.

Crane Savings and Loan Ass'n

B. R. Pietkiewicz

(PETKEVICIUS)

PRESIDENT, MANAGER

2555 W. 47th St. Lafayette 3-1083
 CHICAGO, ILLINOIS.

Turime pardavimui namų, biz-
 nių, tarnų įvairia kaina ir įvai-
 riose vietose Toronto ir visoje
 Ontarijos provincijoje.

Visas informacijas suteiks vel-
 tui

DR. J. KAŠKELIS

575 Queen Str. W. Toronto,
 R. TESLIA REAL ESTATE.

Tel.: EM 8-2646;

Namų tel.: KE 7536.

RADIO ir TELEVIJOS

PARDAVIMAS ir PATAISYMAS

4170 S. ARCHER AVENUE

Telefonas: Bishop 7-1045.

JAIKUS LIETUVIŠKAS

RESTORANAS IR VALGYKLA.

biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs

gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai.

Trentinių mėgstamiausia vieta.

Erdvi salė

įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So. 49th CT., Cicero 50, Ill.

Tel.: TOWndal 3-9472.

Draugui ir sau sveikatos knyga

vadovas:

BUKITE SVEIKI

Ją parašė ir jau išleido Dr. Biežis.

Šioje knygoje aprašoma suprantama

lietuvių kalba svarbieji sveikatos iš-

laikymo dėsniai: KAIP BŪTI SVEI-

KU IR ILGAI GYVENTI.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiek-

vienoje lietuvių šeimoje.

Kaina tik 2 doleriai su pristuntima.

Tuoju užsisakykite.

Užsakymus siųskite knygos auto-

riui:

Dr. S. Biežis,
 3241 W. 66 Place,
 Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868.

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West. Cermak Road

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 val. vak

Trečiad ir sekmd ofisas uždarytas

Šeštad tik nuo 1-3 val. popiet.

Tel. ofiso: VI. 7-6583, rez. Re. 7-7868

Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMAS

Motorams keičiami guoliai, žiedai, šleifuojami vožtuvai, grėžiami ci-
 linderiai, tekinami alkūniniai velenai, taip pat atreguliuojami (tu-
 ne-up) motorai. Išvalomi (oboil out) karborateriai. Sutvarkoma
 elektrinė ir vairavimo sistemos. Perdėrbama stabdžiai, transmisij-
 jos, diferencijalai, keičiamos sankabos (clutch) ir kitos dalys. At-
 liekami dideli ir mažesni lyginimo ir dažymo darbai. Mašina pa-
 imama iš katastrofos (accident) vietos ir sutvarkomi reikalai su
 insurance. — GARANTUOTAS IR SAŽINGAS DARBAS.

Dirbtuvė atidaryta nuo 8:00 val. ryto iki 9 val. vakaro.

M. ČESAS, A. STANEVICIUS

1835 CANALPORT AVENUE.

Telef.: dirbtuvės SEley 3-2146, namų KENwood 8-3092.

SVEIKĄ IR SVIEŽŲ MAISTĄ VISADA GAUSITE

— Br. ir A. BALIU —

ĮVAIRIŲ MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVEJE. —

SVIEŽI MĖSA ir JOS GAMINIAI.

Įvairūs delikatesai, vietiniai ir užsienio. Lietuviški sūriai, dešros.

Vaikams žaislai ir kiti reikmenys.

Paskambinus užsakymai paruošiami iš anksto — parengimams, sei-
 moms ir pavieniams.

4544 So. CALIFORNIA AVE, TELEF.: LA 3-9795.

Visada sąžiningas patarnavimas.

A. R. JUNIEVICZ ir SŪNUS

3317 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, Ill. Telef.: Yards 7-6268.

LIETUVIŠKA

Laikrodžių ir Brangenybių

KRAUTUVE

Didelis pasirinkimas įvairių šėdų, dovanų įvairioms progoms.

Ten pat taisto europietiškus ir vietos gamybos laikrodžius.

Kainos yra labai šemos, o darbas atliekamas labai sąžiningai.

Užsik ir patis įsitikink.

**JUZEFA IR VIKTORAS
 ŠIMAIČIAI**

REAL ESTATE BROKERS —

NOTARY PUBLIC —

INSURANCE

INCOME TAX SERVICE

4241 So. Maplewood Ave.
 Chicago 32, Illinois

Telef. Bishop 7-3340

V. SIMKUS

STATYBŲ KONTRAKTORIUS

— State naujus namus pagal sutar-
 tį. Didelis planų pasirinkimas. Atlie-
 kami remonto darbai.

4645 So. Keating Ave.

Telefonas: REliance 5-8202.

Skambinti nuo 6 val vakaro.

Televizija

Radio ir Fonografai

10% nuolaidos su šiuo skelbimu.

GARANTUOTA — ISSIMOKĖJIMAI.

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas

prityrusių inžinierių.

Sąžiningas ir geras patarnavimas

garantuotas.

DAINA TELEVISION

sales-service

3130 So. Halsted St. —

TELEF.: DANUBE 6-6887

KRAUTUVE ATDARA:

Pirmadieniai ir ketvirtadieniai —

nuo 9 — 9 val. vak

Kitomis dienomis: 9 — 6 val. vak

• Briedžio, 3524 S. Halsted gatv

(salia kino teatro RAMOVA) yra at-
 daryta nauja apmušalų (siemonų
 popierių), dašų namų ruošos reikme-
 nių ir praktiškų dovanų krautuve.

D. JURJONAS

3524 So. Halsted St.

Tel. Bishop 7-3371

Jūs rasite šioje krautuveje įvairių

kasdien naudojamų daiktų už priei-
 namą kainą.

Be to, yra mašinų "PHOENIX"

turimomis galima be vargo įsūti

kilpas, prisūti sagas, padaryti apmė-
 lymus ir įvairius kitus pagrašinimus

užvalkaluose, bei moteriškuose balti-
 niuose.

Tos mašinos jau buvo žinomos Ne
 priklausomėje Lietuvoje.

BRIDŽO ŽAIDIMAS

— J. J. ELLIS, REALTOR —

383 Roncesvalles Av, Toronto, Ont.

Jeigu norite pirkti ar parduoti namus, farmas, gazoline stotis, krau-
 tuves ar kitokius biznis daryti, visuomet Jums mielai patarnaus mūsų
 atstovas

Vytautas LUNYS

Telefonai: Biuro LA 8000; Bute LY 2648.

ARS-FOTOSTUDIJA

3363 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois

Pirmia ir meniškai atlieka įvairiausių fotografavimo darbus, kaip tai:

1. Daro meniškas, retuotas portretų nuotraukas, įvairių dydžių

2. Vestuvių, susirinkimų ar kitokių šėdinių nuotraukas darome

mūsų studijoje.

3. Foto mėgėjams laikiname filmas ir darome nuotraukas.

4. Ten pat galima įsigyti gerų filmų įvairiems foto aparatams.

Virš 50 metų

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarnimus duodu apie

ĮVAIRIAS APDRAUDAS.

KREIPKITES I

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidotuvė istaiga.

Veikia Diena ir Naktį

4605 — 67 So Hermitage Ave. — Tel.: Yards 7-1741 ir 7-1742

arba

4356 — 34 So. California Ave. — Tel.: LA. 3-0460.

Koplyčiose moderniškai oro keitimo įrengimai

NENUKLYSK NUO DIDŽIOJO KELIO — BUK NUOLATINIŲ

"LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJŲ.

J. KAKVELIS

3249 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Tel.: Yards 7-0677

Didžiausias pasirinkimas: siuvamų mašinių, Radijo aparatų, įvairių

svetairiškų laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno šėdribnių, Lietuviš-
 kų knygų, žurnalų ir laikraščių.

HARMONY MOTORS, Inc.

Kviečia Jus atsilankyti į naujai perorganizuotą, grei-
 čiausiai augančią

Lietuvišką Automobilių Prekybą

GERESNĖS MAŠINOS už žemesnes kainas!

5805—07 S. Western Av. Tel.: REpublic 7-6480.

SAVI PAS SAVUS!

NAUJAKŪRIO KIRPYKLA — SKRIPKAUSKAS

4352 S. Western Ave. (Brighton Parke)

Darbas atliekamas sąžiningai, pagal kiekvieno pageidavimą.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9 iki 7 val.

Šeštadieniai: nuo 9 iki 6 val.

Didžiausias išpardavimas

MILLERS MEN'S SHOP

3401 South Halsted Street

Vyrškiems keičiamas ir švarkams 25% nuolaidos.

Viršutiniams marškiniams: buvo 3 dol. 95 c., dabar tik 2 dol. 77 c.

už porą marškinių — 5 doleriai.

Zeminiams flanelos marškiniai — 2 dol. 39 c., už porą — 4 dol. 50 c.

ATVYKITE TUOJAUS, kol dar yra didelis pasirinkimas įvairių spal-
 vų ir dydžių.

PERKANT — FARUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIP-

KITĖS I LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE

& BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL 8443 — OL 844

Mes patarnaujame teisingai, skubiai, save kalboj.

\$ 500 — \$ 1.500 — galite gauti per mūsų biurą, tik už Jūsų parašą,

be žirančių, jei Jums trūksta pinigų imokėjimui perkant namą.

Mūsų prityrę teisininkai pigiai, sudaro pirmimo — pardavimo doku-

mentus.

Visais biznio reikalais mūsų agentai nemokamai suteiks informa-

cijas lietuvių kalboje ir mielai Jums patarnaus pirmimo — pardavimo

atveju.

F. JONYNAS, telefonas istaigos OL 8444 Namų OL 2972.

F. DAMBRAUSKAS, telef. istaigos OL8443. Namų JU. 6198.

V. JUČYS, biznio telef. OL 8444. Namų tel. OL 6718.

VAISTINĖ

Savininkas

PR. A. SIMKUS

ŽINIOS IŠ KANADOS

Paskaita apie Baltijos Federacijos konstitucijos

TORONTO — ONT.

Paskaita apie Baltijos Federacijos Konstitucijos projektą Toronte.

Š. m. sausio mėn. 31 d., Lietuvių Namuose, įvyko Baltijos Federacijos Kanadoje vice-pirmininko dr. Martyno Anyso paskaita apie jo paruoštą Baltijos Valstybių Federacijos konstitucijos projektą. Paskaitą surengė Lietuvių Bendruomenė Toronte. Joje buvo atsilankę apie 50 klausytojų, bendruomenėje vadovaujančių ir Federacijos idėja suinteresuotų asmenų.

Dr. M. Anysas šią paskaitą jau buvo skaitęs 1953 m. lapkričio m. 20 d. latvių ir estų organizacijoms St. Andrew Bažnyčios salėje, kuri mūsų šiaurinių kaimynų buvo labai šiltai priimta, ypatingai dėl to, kad Federacijos projektas, einant Baltijos Federacijos pirmininko Lūšio posakiu, nepanaikina Federacijai prisidėjusių valstybių savarankiškumą, bet jį tik laikinai reikalauja susiaurinti. Tokia Federacija, einant jo nuomone, būtų įmanoma.

Baltų Federacija Kanadoje, norėdama minimą klausimą išjūdinti, p. m. pradžioje įpareigojo lietuviškų organizacijų atstovą dr. Anyšą užsiminti šituo klausimu, kaip iš prelėgto teko sužinoti. Nors nebuvo rasta jokios aktyvios paramos šituo klausimu suinteresuotų lietuviškos pusės asmenų, autorius, išstudijavęs eilę konstitucijų ir tuo reikalu rašinių, sugebėjo sudaryti konstitucinę sistemą, kuri, kaip atrodo, galėtų būti pamatas vėlesniam trijų Baltijos tautų bendradarbiavimui.

Autorius numato trijų Baltijos tautų glaudesnę susijungimą užsienio politikos, finansų, gynybos, teisingumo, švietimo ir susisiekimo reikalais. Šitose srityse susijungusių valstybių suvereniskumas daugiau ar mažiau susiaurinama. Iš kitos pusės, į Baltijos Federaciją susijungusios valstybės ir toliau palieka suvereninėmis valstybėmis, su savo prezidentais, tautinėmis vyriausybėmis, parlamentais, savistoviais biudžetais ir visais ligi tol galiojančiais įstatymais bei pareidymais, jeigu šitie neprieštarauja sudarytai konstitucijai ir jos tikslams ir ateityje nebus pakeisti Federalinio Parlamento, sulig Federalinės Konstitucijos nuostatais.

Trumpai suglaudus, autorius numato: Federalinį Parlamentą iš 60 asmenų, iš kiekvienos valstybės po 20, kurie deleguojami iš tautinių parlamentų partijų, sudarancijų vyriausybę. Federalinio Parlamento atstovai ir toliau lieka tautinių parlamentų nariais, tuomi sudarydami ankštą ryšį tarp tautinių ir Federalinių parlamentų. Autorius davė dar visą eilę tolesnių nuostatų Federalio Parlamento veikimo atžvilgiu.

Toliau numatomos Federalinės įstaigos Užsienio politikos, Finansų, Teisingumo, Švietimo ir Susisiekimo reikalams. Toliau numatomas bendras Federalinis Generalinis Štabas ir Generalinis karo metu.

Užsienio politikos reikaluose numatoma, kad Federacijos reikmuose susijungusios valstybės — veiks užsienio politikos reikaluose bendrai, viena kitą remdama, iš anksto nustatydamos bendrą politinę kryptį, stengintės šią praktiškai praversti. Numatomos kombinuotos diplomatinės bei konsularinės atstovybės užsienyje.

Tarpvalstybinės vizos Baltijos Federacijos teritorijoje panaikinamos. Užsieniečiams išduodamos tranzito vizos galioja pravažiuoti visą Federacijos teritoriją. Vizos bei užsienio pasai išduodami Baltijos Federacijos vardu. Jeigu svarbesnėse vietovėse būtų keletą Federacijos valstybių diplomatinė atstovybių, numatomas jų apgyvendinimas bendruose rūmuose.

Finansų reikaluose numatoma bendra valiuta su Federaliniu Emissijos Banku, muitų unija su bendrais muitų tarifais. Emissijos Banką valdys devyni, trijų tautinių vyriausybių paskirti atstovai, kurie kas dvejus metus rinks naują banko valdytoją alfabetine tvarka.

Kariuomenė turės vienodą uniformą bei vienodą apginklavimą.

Tautiniai kontingentai bus nustatomi Generalinio Štabo pagal valstybės gyventojų skaičių bei jos finansinį pajėgumą. Jie skirsis tautiniais ženklais. Numatoma, bendra karo akademija aukštesniems karininkams parengti.

Visi reikalai nuodugniai apgalvoti, išryškinti ir suderinti. Kitame pranešime paduosime tikslesnių žinių apie atskiras konstitucijos projekto šakas.

Susirinkusieji su įdomumu iš klausė paskaitą, kuri jiems atidarė perspektyvas į numatomą ir taip reikalingą Baltijos tautų bendradarbiavimą.

Diskusijos metu buvo pabrėžtas autoriaus pasiryžimas ir sugebėjimas šią visoms trims tautoms taip svarbų ir kartu gyvini klausimą taip giliai gvidenti ir suformuluoti.

Lietuviškų organizacijų atstovai p. p. Matulionis bei Kalendra pareiškė, jog jie mielai matytų daug ankštesnių Baltijos tautų bendradarbiavimą, negu autorius išdėstyta. Kai kuriose srityse reikėtų Federacijos labui suvereniskumą dar daugiau susiaurinti. Tuo klausimu reikėtų suinteresuoti visus pabaltiečių sluoksnius ir juos skatinti, kad jie užsimtų šitos problemos nagrinėjimu ir kad iš kitų pusių būtų sukuriami panašūs projektai, iš kurių, juos apsvačius, būtų galima sudaryti vieną visoms trims tautoms priimtina konstituciją.

Buvo nutarta greitai laiku šaukti naują pasitarimą ir tuomet aptarti pačią procedūrą, kaip populiariuoti šią klausimą visų įvairiuose kraštuose gyvenančių pabaltiečių tarpe.

Lokys.

Sportininkai ir sportininkės.

LAS Toronto skyrius emėsi gana atsakomingo darbo bei ryžtingo pasišventimo — prie skvrius įsteigdamas sporto klubą "TAURAS". Minimam klubui yra išnuomotos Lietuvių Namuose — priestate — patalpos. Klubas atidarytas sekmadieniais 6—8 v. v. antradieniais 7—9 v. v. ir ketvirtadieniais 7—9 v. v. Patalpose vyksta registracija, stalo teniso treniruotės, numatoma greitai įsigyti šachmatams lentą, taip pat ieškoma išnuomoti krepšiniui treniruotės patalpas. LAS Toronto skyrius yra numatęs visokeriopai remti ir globoti bei sudaryti tinkamas sąlygas sportuojančiam jaunimui lavintis ir stiprėti visoje sporto šakose. LAS Toronto skyrius tvirtai nori, kad lietuviai sportininkai turėtų tinkamas sąlygas išsilaukyti pirmaujančiose vietose ir tuo pačiu reprezentuoti lietuvių vardą. Visais sporto šachmatais reikalais galima kreiptis pas sporto vadovą K. Kizį, tel. EM. 6-2441, arba sporto klubo patalpose. Taip pat pas LAS skyriaus pirmininką Vyt. Butrimą, tel. OL - 8154.

Lokys.

ŠAUDYMO RUNGTYNĖS.

LAS Montreolio skyrius 1954 m. sausio 30 d. mažojo kalibro šaudymo rungtyne dalyvavo 20 šaulių, iš kurių laimėjo I-mą vietą — V. Kačergius, sušaudęs 49 taškus iš 50 galimų, II-rą vietą — V. Paukštaitis 48 taškus, ir III-čią vietą — S. Aneliūnas 48 taškus. Šaudymo rungtynių komisija sudaryta: pirmininkas p. Navikėnas ir nariai p. Adomaitis ir p. Pakulis.

H. Adomonis nors sušaudė geriausiai (50 taškų), šaudymo komisija nutarė premijos neskiirti, nes šaudė ne toms rungtynėms skirtu šautuvėliu.

Dėl šaudymo rungtynių mokesčio dol. 1.50, apie kurį "Nepriklausomas Lietuvos" Nr. 5 rašo, kad nebuvo iš anksto apie tai pranešta, tenka pažymėti, kad kiekvienas suinteresuotas tomis rungtynėmis asmuo buvo tuo reikalu ir asmeniškai ir iš anksto painformuotas.

Po šaudymo sekė šokių vakaras, kurio metu buvo įteiktos premijos.

P. Bronė Malaiškienė pašoko braziliską šokį, kuriai buvo įteikta gėlių.

KĄ JIE DIRBA

Skatinantis pavyzdys visiems

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba 1954 m. vasario 3 dieną posėdyje, dalyvaujant pirmininkui adv. Antanui Lapinskui, vicepirmininkams dr. S. Biežiui ir dr. J. Bartkui, sekretoriui P. Linkui ir išdiniinkui T. Blintribui, susipažino su PLB Vokietijos Krašto Valdybos Vasario 16 d. gimnazijai patalpų pirkimo reikalais ir vienu balsu nutarė:

1) Pasveikinti minėtą Krašto Valdybą už pastangas sudaryti lietuviškai tremties gimnazijai gerresnes ir pastovesnes darbo sąlygas,

Cleveland, Ohio.

Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris, š. m. vasario mėn. 27 d. 7 val. vak., rengia šaunų užgavėnių blynų vakarą, 1960 East. 79th g., Calomial Gardens salėje. Programoje dalyvauja dramos aktorius V. Žukauskas. Girdėti, kad programa bus labai puiki, linksmą, visai nauja, niekur dar negirdėta. Be to, bus daugiau įvairių niubių. Prašome atsilankyti ir įsitikinti. — Kvietimai gaunami pas Sambūrio narius. Nevėluokime. j. v.

Praurimė Krasauskaitė, Pelenės vaidmeny "Pelenėje".

2) paraginti A.L.T. Sąjungos skyrius ir atskirus narius gausiai aukoti gimnazijos patalpų reikalams,

3) paskirti iš A.L.T. Sąjungos išdo tam reikalui 500 dolerių ir juos Vasario 16 d. šventės proga išsiųsti PLB Vokietijos Krašto Valdybai, ir

4) kvieisti visą lietuvišką visuomenę tam pačiam reikalui aukoti.

Be to, tame pačiame posėdyje Sąjungos Valdyba nutarė Vargo Mokykloms Vokietijoj skirti vienkartinę pašalpą 300 dol. sumoje.

Algimantas Grigaravičius, Princo vaidmeny "Pelenėje".

Juozapas Katauskis, lietuvis kirpėjas, kuris iligus metus turėjo savo kirpyklą prie 755 W. 32th, šiomis dienomis persikėlė į nuosavas, gražias patalpas prie 3155 S. Halsted g-vės.

LITUANICOS TUNTO DR. VYDŪNO VARDŲ

SKAUTŲ VYČIŲ BŪRELIO

1954 mt. vasario mėn. 20 dieną 7 val. vakaro,

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE RUOŠIAMO

VAKARO

PROGRAMA

VAIDINAMA

PELENE

TRIJŲ VEIKSMŲ MŪZIKINĖ PASAKA

Teodoros Serapinienės —
Simo Velbasio —
Povilo Kunstmano —
Leonidas Rāgauskas —
Liutavaro ir Arvydo Algminių —
Kęstučio Miliūno —
Emilijos Tutlienės —

režisūra,
plastiniai šokiai,
akomponimentas,
smuikininkas,
dekoracijos,
apšvietimas,
kostiumai.

VAIDINA:

PELENĖ —
PRINCAS, jaunas karalius —
FEJA —
MOTINA, Pelenės pamotė —
Jos dukterys: ALDONA —
GRAŽINA —
KARININKAS —
DIDIKAS —
I-oji DAMA —
II-oji DAMA —
SARGYBINIS —

Praurimė Krasauskaitė,
Algimantas Grigaravičius,
Nijolė Martinaitytė,
Teodora Serapinienė,
Irena Leilionytė,
Vanda Varaneckaitė,
Saulius Grėbliūnas,
Pranas Sakalauskas.
Onutė Kosmenaitė,
Rita Leilionytė,
Robertas Kosmonas.

Kiti karaliaus rūmų svečiai
DIDIKAI ir DAMOS:

šokėjai —
Irena Vytauskaitė,
Ramunė Deksnytė,
Nijolė Šapalaitė,
Rūta Grauzinytė,
Teresė Avižintė,
Birutė Barodicaitė.

PAŽAI:

Aleksandras Kunstmanas ir
Arvydas Čepulionis.

SOKIAMS GROJA — BALIO PAKŠTO KAPELA

BUFETUI VADOVAUJA — ALEKSANDRA KYBARTIENĖ

Geriausios sąlygos — žemiausios kainos

BRIDGEPORTO PREKYBOS CENTRAS

Major Home Utilities

3207-09 So. Halsted St. Tel. CALumet 5-1442 ir
CALumet 5-1474

DĖL KRAUTUVĖS PATALPŲ REMONTO —

Visiškas prekių išpardavimas!

Kreipkitės į pardavėją lietuvi Alfonsą Kavaliauską.

PIRKITE DABAR — SUTAUPYSITE SAVO PINIGUS!

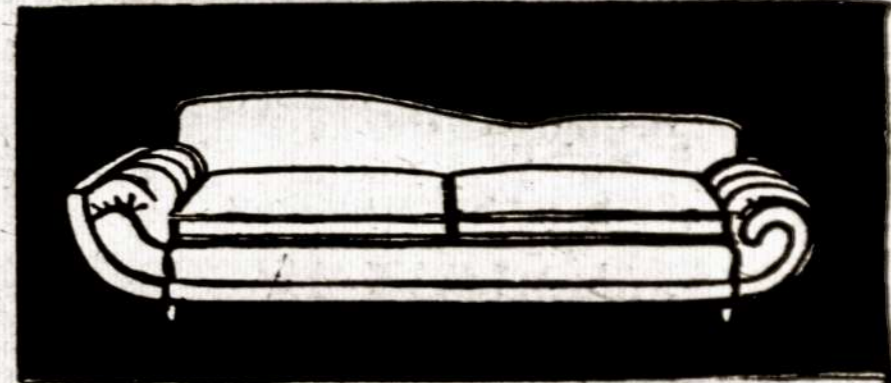
Krautuvė atdara: Pirm. ir Ktv. nuo 9:30 iki 9:30 val. vakaro.

Kitomis dienomis — nuo 9:30 iki 6 val. vakaro.

SEKMADIENIAIS — nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak.

PIRKDAMI NEMOKATE TAKSŲ!

Visiškas
prekių
išparda-
vimas

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽINGINGAS PATARNAVIMAS. —
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMU
IRANKIAI KAIK PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIK IR JOSŲ PER-
KRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 6819 S. Rockwell St., CHICAGO
29, Illinois. Tel: WALbrook 5-9209

Vyriskų rūbų ir batų

GERIAUSIUS PASIRINKIMAS

TIK PAS

H. SEIGAN

4622 So. ASHLAND / AVE.

TELEF.: Yards 7-1272

CHICAGO 9, ILLINOIS

ŽIEMINIAI IR RUDENINIAI PALTAI, BATAI, MARSKINIAI

IA KITAS PREKES GAUSITE PIGESNE KAINA IR ILGESNIAM

Išsimokėjimui be nuošimčių

MŪSŲ KRAUTUVĖ ATDARA:

Pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. iki 9 val. 30 min.

Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 10 val. iki 2 valandų.

Su šiuo skelbimu nuo 10% iki 20% nuolaida.

UZEIKITE IR PATYS ĮSITIKINKITE.

MANDAGUS PATARNAVIMAS.

SUSIKALBESITE LIETUVISKAI!

Naujaji lietuvių radio pusvalandį

BANGA

Jau girdime 3 kartus savaitėje

PIRMADIENIAIS 9.30 — 10 val. vak.
ANTRADIENIAIS 7.00 — 7.30 val. vak. ir
SEKMADIENIAIS 4.00 — 4.30 val. po pietų
Iš stoties WOPA — 1490 kc.

Artimiausiomis dienomis B A N G A veiks 5 kartus savaitėje, vakarais ir tokiu būdu, kad nesutaptų su kitomis lietuviškomis radijo programomis.

PO INVENTORIZACIJOS — IŠPARDAVIMAS!

PIRK IR TAUPYK PAS BECK'Ą

IŠPARDAVIMAS PRADEDAMAS

KETVIRTADIENI, PENKTADIENI ir ŠEŠTADIENI, vasario mėn.
18, 19 ir 20 dienomis

DIDŽIAUSIAS IŠPARDAVIMAS BECK'O ISTORIJOJE!

Pigiausios kainos visoje Chicagoje šio išpardavimo metu. —
Bargenai vyrams, moterims ir vaikams. — Jūs būsite nustebinti pi-
giomis kainomis.

Ateikite įsitikinti ir sutaupyti! Išpardavimas daromas ne prekių
likučiams iškišti. — Jūs atėję — nebusite apvilti

BECK'S DEPT. STORE

APTARNAUJA BRICPORTĄ JAU 33 METUS.
3347 — 3349 S. HALSTED ST. (Netoli 34th St.). CHICAGO, ILL.